gemeente Dalfsen

Technische vragen
Programmabegroting 2018 - 2021

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
CDA	Alg	1	Historisch verloop	*Vraag:* Waarom is bij de verschillende parameters geen historisch verloop aangegeven? (Dit maakt de ambitie duidelijker) *Antwoord:* Bij de indicatoren wordt de nul-meting vermeld. Een nulmeting betreft de eerste meting en is opgenomen als uitgangspunt voor de verdere metingen. De nulmeting geeft een beeld van de historie (start). Indien het wenselijk is een beeld te krijgen van het verloop daarna, kan deze worden herleid uit de planning- en control documenten van het betreffende jaar. Dit om e.e.a. overzichtelijk te houden.
CDA	Alg	1	Consequenties taakstelling, voorkeur college	*Vraag:* Wat zijn de concrete consequenties van de (voorkeurs)taakstelling? Financiële consequenties duidelijk, maar niet welke gevolgen dit in de praktijk heeft. *Antwoord:* Voor het antwoord op deze vraag verwijzen wij u naar de vragen van de CU, 13, 15, 16, 19, 20, 26 en 27.
CDA	1	1	Noodzakelijke financiële wijzigingen	*Vraag:* p.10: Noodzakelijke financiële wijzigingen. Waaruit zijn deze opgebouwd? *Antwoord:* De opbouw van de Noodzakelijke financiële wijzigingen staat op pagina 12 en 13. Zij bestaat uit € 26.000 accountantskosten, Civiele kunstwerken € 44.000 en € 9.000 en de omgevingswet voor € 60.000. Daarnaast nog een paar kleine wijzigingen.
CDA	2	1	Accountantskosten	*Vraag:* p.12: Toelichting bij overzicht meerjarenperspectief. Accountantskosten 26.000 meer dan begroot oa tgv toegenomen eisen AFM. Toegenomen eisen AFM zijn toch niet nieuw, hadden ze dit niet kunnen incalculeren? *Antwoord:* De toegenomen eisen waren niet in deze mate door de accountant voorzien. Daar waar bij reviews bepaalde controledossiers eerst nog werden goedgekeurd, zijn bij soortgelijke dossiers een jaar later afkeurende opmerkingen door de AFM geplaatst. Dit leidt tot toename van werkzaamheden en dus ook de kosten.

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
CDA	3	3	Monitoring onderhoudsprestaties	*Vraag:* p.13: Monitoring onderhoudsprestaties voorstel 2 x per jaar, terwijl dit tot nu toe incidenteel per vakdiscipline gebeurde. Wat wordt verstaan onder incidenteel? Wat gaat er mis als de schouw jaarlijks wordt gedaan? *Antwoord:* Met het beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte is de maatregel het twee keer per jaar monitoren van de onderhoudsprestatie vastgesteld. Regelmatige inspecties en schouwen zijn noodzakelijk om de behaalde resultaten van het onderhoud te meten en nieuwe werkplanningen te kunnen maken. Voor uw raad is het van belang om te kunnen sturen op de geleverde prestatie. De gemeente heeft in het verleden verschillende incidentele metingen per vakdiscipline uitgevoerd, meestal voor het opstellen van de diverse beheerplannen met een cyclus van vier jaar. De monitoring moet een meer integraal en continu en regelmatig karakter krijgen met eenzelfde systematiek, zodat conclusies over het verloop van kwaliteit en bijsturing mogelijk zijn. Daarom is voorgesteld twee keer per jaar de (beeld)kwaliteit te schouwen. Elke schouw is een momentopname. 2 x per jaar wordt door externe bureaus als minimaal benoemd om een objectieve rapportage op te kunnen stellen.
CDA	4	1	Kosten en risico's garanties of leningen	*Vraag:* p.14/15: Stel dat we (meer) garanties en/of leningen afgeven voor bijv. duurzaamheidsinitiatieven (opwekken schone energie - duurzame dorpen): hoe worden dan de kosten en risico’s in beeld gebracht? *Antwoord:* Deze houden we in beeld door: 1. bij de aanvraag tot garantstelling de risico's en kosten te onderzoeken; 2. jaarlijks bij de jaarrekening de staat van gewaarborgde geldleningen beoordelen op de risico's die er mogelijk zijn; 3. Wanneer sprake is van een verbonden partij worden de risico's hierin opgenomen; 4. Het risicomanagementproces in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.
CDA	5	567	SKT en onderwijsbegeleiding scholen	*Vraag:* p.19: Bezuiniging budgetten SKT en onderwijsbegeleiding scholen, wat gaan we hiervoor laten?

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Antwoord: **SKT** – structureel een budget over, geen consequenties voor activiteiten. **Onderwijsbegeleiding** – het budget voor onderwijsbegeleiding werd jaarlijks in subsidie vorm overgemaakt naar de schoolbesturen in de gemeente Dalfsen, zonder doel of prestatie omschrijving. Vanaf 1 januari gaan we werken met het nieuwe inkoopmodel jeugd en is er ruimte om nieuwe en doelgerichte afspraken te maken met het onderwijs als vervolg op het voormalige budget onderwijsbegeleiding.
CDA	6	1	Algemene uitkering/OZB mutatie	*Vraag:* p.19: Aanpassen van tarieven voor het genereren van extra baten. Algemene uitkering/OZB. invloed/mutatie wordt voorgesteld, waarbij 68.000 per jaar wordt gegenereerd. Is bekend wat dan de verhouding wordt in de benchmark OZB (stel 2018 is 2017?) t.o.v. vergelijkbare gemeenten? T.o.v. NL? *Antwoord:* COELO, onderdeel van de Rijksuniversiteit Groningen, onderzoekt elk jaar de lokale lasten. Zoals in de Perspectiefnota 2018-2021 gepresenteerd, bleek in 2017 dat de gemeenten Zwolle en Dalfsen in 2017, voor zowel eigenaar-bewoner als huurder de goedkoopste gemeenten van Overijssel zijn. Hoe dit voor 2018 uit gaat pakken, is niet na te rekenen.
CDA	7	1	Communicatiebeleid	*Vraag:* p.21: Communicatiebeleid in de kern/burgerparticipatie. Stel we kiezen ervoor om geen nieuw communicatiebeleid uit te voeren. Welke nadelen zijn er te benoemen? *Antwoord:* Dat betekent dat we op de traditionele manier blijven communiceren. We kunnen dan geen extra inzet plegen op het gebied van participatie, jongerenparticipatie en ook op het gebied van social media en de invulling van de website blijven we achter. Dat betekent dat we niet overal kunnen zijn waar onze doelgroepen zich bevinden. Het risico daarbij is dat we het contact met verschillende doelgroepen verliezen en niet kunnen voldoen aan de toenemende vraag hoe we participatietrajecten kunnen opzetten. Ook op het gebied van raadscommunicatie kunnen we onze ambities niet waarmaken.
CDA	8	3	Beperken IBOR	*Vraag:* p.21: Bij achterstallig onderhoud openbare ruimte wordt voorgesteld te kunnen kiezen om € 70.000 minder uit te geven en de raad kan ervoor kiezen nog eens € 50.000 minder uit te geven. Welk niveau wordt dan gehaald?

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Antwoord: Zie vraag 21 CU
CDA	9	1	Servicepunten	*Vraag:* p.21: Sluiting van servicepunten levert geen minderkosten personeel op; waarom niet? *Antwoord:* We hebben te maken met een beperkte bezetting aan de balies (servicepunten, receptie en balies burgerzaken gemeentehuis) en bij de telefoon. Dagelijks merken we dat hierdoor minder mensen ingepland kunnen worden dan dat we daadwerkelijk nodig hebben. Het sluiten van de servicepunten zorgt er daarmee alleen voor dat bezettingsproblemen worden opgelost.
CDA	10	9	Schrappen monumentensubsidie	*Vraag:* p.21: Volledig schrappen monumentensubsidie, waar wordt deze nu aan besteed? *Antwoord:* De monumentensubsidie is bestemd voor en wordt besteed aan (sober en doelmatig) onderhoud aan en restauratie van gemeentelijke monumenten. De subsidie kan eens per 3 jaar (voor hetzelfde monument) worden aangevraagd en verleend. Deze bedraagt 20% van de subsidiabele kosten met een maximum van € 4.500. (Zie ook CU, vraag 23).
CDA	11	1	Gelijktrekken toeristenbelasting	*Vraag:* p.21: Gelijktrekken tarieven toeristenbelasting Vechtdal / wat is de procentuele verhoging? Wordt de extra opbrengst voor recreatie en toerisme ingezet? *Antwoord:* Het gelijktrekken van de tarieven toeristenbelasting op Vechtdal niveau van € 0,85 naar € 1,00, komt neer op een procentuele stijging van 17,65%. De besteding van de extra opbrengst is een politieke keuze.

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
CDA	12	1	Geoormerkte tarieven	*Vraag:* p.22: Graag een toelichting op “geoormerkte aanpassing tarieven”. Er wordt aangegeven extra op duurzaamheid in combinatie met een Ozb-verhoging. Budget aangevraagd is € 273.000 minus ombuiging van – € 100.000. Het is een keuze om de ombuiging voor € 70.000 terug te draaien, waar dan een verhoging van de OZB tegenover staat van € 70.000, dus 0. *Antwoord:* Op het moment dat er gekozen wordt voor een "geoormerkte aanpassing tarieven" wordt het tarief van de OZB verhoogd, daartegenover worden dan voor hetzelfde bedrag uitgaven (t.b.v. duurzaamheid) geraamd.
CDA	13	8	Asbestsanering	*Vraag:* p.23: Onder wensen Structureel - Plan van aanpak asbestsanering wordt als prio 3 gezien en bedrag is als PM benoemd. Waarom? Wat kost een plan van aanpak asbestsanering? *Antwoord:* In februari 2017 heeft de raad het plan van aanpak asbest vastgesteld. Daarbij was geen budget aangevraagd, omdat nog meerdere zaken uitgezocht moesten worden, derhalve een PM. De rol van de gemeente ligt vooral op voorlichting/bewustwording, dit is in het plan van aanpak zo benoemd. Naar verwachting zullen hiermee niet al te veel kosten gemoeid gaan. De gemeente zal immers geen geld uittrekken voor financiering van het asbest saneren (subsidie). Voorlopig kunnen voorlichtingsacties uit bestaande budgetten gefinancierd worden. Waar nodig komt het college bij de raad terug voor extra krediet.
CDA	14	1	PM-posten	*Vraag:* p.23: Onder wensen Structureel - prio 5 staan investeringen en exploitatie De Spil, Centrumvisie Dalfsen en Effecten nieuw beleid voorzieningenniveau in de kernen als PM benoemd. Waarom? Welke bedragen gaat het om? Waar moeten we aan denken? *Antwoord:* Dat is op dit moment nog niet te zeggen.
CDA	15	1	Beleidsindicatoren	*Vraag:* p. 26. Tabel Beleidsindicatoren. Apparaatskosten zijn 557,- per inwoner. Is inclusief inhuur? Externe inhuur begroot op 5% = ongeveer € 750.000 ? Ziekteverzuim <> werkdruk momenteel?

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Antwoord: Externe inhuur is inbegrepen bij de apparaatskosten. De externe inhuur betreft 5% van het totaal aan loonkosten. *Ziekteverzuim* Het ziekteverzuim was in 2016 3,43%, over de afgelopen drie kwartalen van 2017 is het verloop van het ziekteverzuim vergelijkbaar met 2016. De verwachting is dat het ziekteverzuim voor 2017 gelijk of lager uitkomt ten opzichte van 2016. *Werkdruk* Vorige jaar heeft een organisatiebreed medewerkersonderzoek plaatsgevonden, één van de thema's uit het onderzoek waaraan aandacht besteed moet worden is een toegenomen werkdruk. Werkdruk was ook een aandachtspunt bij de evaluatie van de organisatiestructuur 2016/2017, met name de teruggang van het aantal managers had een hogere werkdruk en een grotere span of control tot gevolg. Als gevolg hierop is een aantal hulpstructuren in het leven geroepen in de vorm van vakinhoudelijk coördinatoren dan wel teamleiders. Daarnaast zal werkdruk, bij de evaluatie van de organisatiecultuur 2018, één van de centrale thema's zijn.
CDA	16	1	Informatieveiligheid	*Vraag:* p.30: Informatieveiligheid. Nulmeting 63% wat houdt dat in? Wat gaat goed/ niet goed? *Antwoord:* De BIG (Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten) bestaat uit ruim 300 normen. Bij de introductie van de BIG in 2016 voldeed de gemeente aan 63% van deze normen. Door jaarlijks verbetering op het gebied van informatieveiligheid door te voeren stijgt dit percentage steeds meer. De essentiële onderdelen inzake de BIG zijn geregeld, de minder urgente zaken worden nog opgepakt. Door de steeds verder gaande beveiligingseisen, komt de formatie steeds meer onder druk te staan.
CDA	17	1	Opsomming overhead	*Vraag:* p.35: Overhead, volgens ons klopt de opsomming niet en moet dit € 576.000 zijn *Antwoord:* "Slip of the pen" de € 16.000 moet € 26.000 zijn.

<table>
<tr><th>Partij</th><th>Nr.</th><th>Prog</th><th>Onderwerp</th><th>Vraag</th></tr>
<tr><td>CDA</td><td>18</td><td>1</td><td>Overige baten en lasten</td><td><u>Vraag:</u> p.35: Overige baten en lasten, kunnen jullie aangeven hoe je aan de som van € 170.000 komt

<u>Antwoord:</u>

<table>
<tr><th></th><th>2017</th><th>2018</th><th>verschil</th></tr>
<tr><td>Stelpost loonkosten</td><td>0</td><td>-70</td><td>-70</td></tr>
<tr><td>Post Onvoorzien</td><td>-73</td><td>-83</td><td>-10</td></tr>
<tr><td>Tegenvallend accres</td><td>0</td><td>-250</td><td>-250</td></tr>
<tr><td>Omgevingswet</td><td>0</td><td>60</td><td>60</td></tr>
<tr><td>Onderuitputting afschrijving</td><td>-100</td><td>0</td><td>100</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td></td><td></td><td>-170</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>CDA</td><td>19</td><td>1</td><td>Stelpost tegenvallend accres</td><td><u>Vraag:</u> p.35: Moeten wij hieruit opmaken dat stelpost voor tegenvallend acres nu €190.000,- wordt?

<u>Antwoord:</u>
Ja dat klopt.</td></tr>
<tr><td>CDA</td><td>20</td><td>1</td><td>Overige baten en lasten</td><td><u>Vraag:</u> p.36: Tabel onderdeel C algemene dekkingsmiddelen. Waarom loopt ‘Overige baten en lasten’ na 2018 zo sterk op?

<u>Antwoord:</u>
Onder deze post staat de Stelpost tegenvallend accres voor € 250.000 minus de dekking voor de omgevingswet (resp. 2018 € 60.000, 2019 € 110.000, 2020 € 80.000 en 2021 € 50.000). Daarnaast is hier de stelpost loon-prijscompensatie opgenomen. Stand na aftrek van CAO en salarisverhoging voor 2021: in 2019 € 301.000, in 2020 € 518.000 en in 2021 € 768.000.</td></tr>
<tr><td>CDA</td><td>21</td><td>2</td><td>Kosten openbare orde en veiligheid</td><td><u>Vraag:</u> p.41: Is het realistisch dat de kosten van openbare orde en veiligheid lager worden? Graag een toelichting hier op.</td></tr>
</table>

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Antwoord: Door de overgang van medewerkers naar de omgevingsdienst worden de kosten hier lager (in programma 2 betreft dit één medewerker). De totale lasten van de omgevingsdienst worden m.i.v. 2018 verantwoord in programma 8.
CDA	22	4	Economische ontwikkeling	*Vraag:* p.53: Tabel Wat mag het kosten? Economische ontwikkeling kost 80.000/jaar. Wat valt hieronder? *Antwoord:* Dit betreft salariskosten.
CDA	23	5	Absoluut verzuim	*Vraag:* p.56: Absoluut verzuim ligt 2,5 x zo hoog als in vergelijkbare gemeenten! Waarom? Wat gaan we ervoor doen? Nadere vormgeving samenwerking? *Antwoord:* Het is lastig een betrouwbaar aantal per kalenderjaar aan te leveren, aangezien gegevens worden vergaard per schooljaar. De cijfers over het schooljaar laten 14 werkprocessen zien waarbij, na onderzoek, daadwerkelijk sprake was van absoluut schoolverzuim (langer dan 7 dagen geen schoolinschrijving). Dit is 2,8 per aantal inwoners 5-18 jaar. Een toename is zichtbaar als gevolg van de instroom nieuwkomers. In 11 casussen ging het nl. om nieuwkomers, die veelal niet starten op een school (binnen zeven dagen) per datum inschrijving gemeente. Hiervoor is intern, bij St. Vluchtelingenwerk en scholen aandacht voor gevraagd. Er zijn heldere werkafspraken gemaakt. Alle genoemde 14 kinderen bezoeken inmiddels een school en/of ontvingen een vrijstelling van inschrijvingsplicht.
CDA	24	5	Recreatie en toerisme	*Vraag:* p.62: Recreatie en toerisme ontbreken in tabel 'Wat mag het kosten?' *Antwoord:* De kosten van recreatie en toerisme zijn opgenomen onder het taakveld economische promotie.
CDA	25	5	Onderwijs en recreatie	*Vraag:* p.62: Kosten onderwijs en recreatie gaan € 1.500.000,- omlaag de komende jaren graag een toelichting van der verlaging? *Antwoord:* We gaan ervan uit dat u de rekeningcijfers van 2016 heeft vergeleken met de voorliggende begroting. Door de BBV-wijzigingen in 2017 zijn er posten verschoven. Dit heeft tot deze daling geleid.

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
CDA	26	5	afschrijving Cichoreifabriek	*Vraag:* p.64: Miv 2018 afschrijvingen Cichoreifabriek t.l.v. de reserve ad € 81.000. Wat is daarvan de reden? *Antwoord:* Zie vraag 8 CU.
CDA	27	6	Bijzondere bijstand	*Vraag:* p.66: Bijzondere bijstand voor beschermingsbewind zijn toegenomen. Onderzoek naar terugdringing en grip wordt in 2017-2018 gedaan en zo mogelijk een koppeling met armoedebeleid. Hoeveel is dit toegenomen? Wat is budget en komen we met het budget begroot uit? *Antwoord:* De kosten voor bijzondere bijstand voor beschermingsbewind bedroegen in 2010 nog € 9.000, in 2012 € 22.000, in 2014 € 70.000, in 2016 € 114.000. Voor 2017 wordt een bedrag rond de € 140.000 verwacht. Deze uitgaven maken onderdeel uit van andere uitgaven in de bijzondere bijstand. In verband met deze toename is het budget voor bijzondere bijstand verhoogd tot het bedrag dat voor 2017 wordt verwacht, zodat deze kosten zijn gedekt.
CDA	28	7	Re-integratie voorzieningen	*Vraag:* p.72: Aantal re-integratie voorzieningen in Dalfsen is 4 t.o.v. 22,9 in vergelijkbare gemeente. Graag een toelichting/verklaring van dit verschil? *Antwoord:* combineren met vraag 48 CU (zelfde antwoord, betreft landelijke kengetallen).
CDA	29	7	WMO cliënten met maatwerk	*Vraag:* p.73: WMO cliënten met maatwerk is voor Dalfsen niet bekend? Kan dit worden toegelicht waarom niet? *Antwoord:* De aanlevering van gegevens over 2016 is niet goed gegaan, waardoor ze niet tijdig zijn verwerkt door het CBS. In de gemeente Dalfsen gaat het in 2016 om 36 inwoners per 1.000 inwoners met een maatwerkvoorziening. In de huidige programmabegroting wordt gesproken van aantallen per 10.000 inwoners. Dit is niet correct. De genoemde cijfers zijn per 1.000 inwoners.

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
CDA	30	7	Veilig Thuis IJsselland	*Vraag:* p.73: Veilig Thuis IJsselland. Er is veel tijd/energie gestoken in de ontwikkeling, samenwerking en er is geen sprake meer van (onverantwoorde) wachttijden. Graag een toelichting. Zijn er wachttijden? Wat is de norm? Wat is een onverantwoorde wachttijd? *Antwoord:* Er zijn geen wachttijden voor inwoners van Dalfsen. VTIJ spreekt van een wachtlijst als VTIJ na een gedane triage niet in staat is om de casus binnen 5 werkdagen als een vervolgtraject binnen VTIJ op te pakken. Bij crisismelding wordt direct gereageerd Mocht er sprake zijn van een langere wachttijd dan worden er met SKT afspraken gemaakt voor tijdelijke ondersteuning in de casus, zodat minimaal wordt gestabiliseerd.
CDA	31	8	Afvalbeleid	*Vraag:* p.83: Afvalbeleid. Doel is cijfer voor zwerfafval netheid van 7,1 naar 8 zonder nieuwe prestaties? Hoe gaan we dit realiseren? *Antwoord:* We krijgen jaarlijks een landelijke zwerfafvalsubsidie. Hiermee wordt extra aandacht besteed aan het opruimen (o.a. Cleanteam) en voorkomen van zwerfafval (o.a. Scholenacties). Wij verwachten dat deze extra aandacht ook zichtbaar en gewaardeerd zal worden door de inwoners door een hogere cijfer in de tweejaarlijkse enquête.
CDA	32	9	WOZ-waarde	*Vraag:* p.88: Gemiddelde WOZ-waarde, graag een toelichting op de grote verschillen tussen Dalfsen, NL en vergelijkbare gemeenten? *Antwoord:* Deze verschillen hangen samen met de verschillen in marktontwikkeling in Dalfsen versus de (gemiddelde) landelijke marktontwikkeling en de marktontwikkeling in vergelijkbare gemeenten. Voor een overzicht van de marktontwikkeling verwijzen wij u naar de site van de Waarderingskamer (www.waarderingskamer.nl). Hier treft u de marktontwikkeling per gemeente weergegeven in een tabel en een kaartje.
CDA	33	1	Paragraaf bedrijfsvoering / inkoopbeleid	*Vraag:* p.97: Inkoopbeleid, begrijpen wij het goed dat vooralsnog geen aansluiting wordt gezocht maar toegegroeid wordt naar een intern professionele inkooporganisatie? Is dit in het huidige formatieplaatsenplan opgenomen of komt dit nog?

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Antwoord: Vooralsnog is besloten geen aansluiting te zoeken bij het SSC. Dit betekent dat we moeten toegroeien naar een eigen (beperkte) inkooporganisatie. Inkoop- en aanbesteding is een specialistisch vak en vraagt om specifieke kennis. Deze kennis hebben we niet in de eigen organisatie. In het raadsvoorstel oplossen van formatieve knelpunten organisatie worden middelen gevraagd om op beperkte schaal invulling te kunnen geven aan inkoopondersteuning.
CDA	34	9	Vrijverval riolering	*Vraag:* p.119: Riolering. Nog 169 km vrijverval riolering. Hoe aankijken tegen effect van verder doorgevoerde afkoppeling van hemelwater? > Blijft vrijverval dan goed functioneren of meer ombouwen naar drukriolering? (reserveren) *Antwoord:* Vrijvervalriolering functioneert goed zonder hemelwaterafvoer. Kijk naar de in de laatste decennia aangelegde woonwijken met gescheiden of oppervlakkige hemelwaterafvoer. Het bestaande gemengde vrijvervalriool (vuil- en hemelwater) wordt op het afgekoppelde hemelwater aangepast.
CU	1	1	Stelpost tegenvallend accres	*Vraag:* P10: Er is sprake van een stelpost (250.000) tegenvallend accres c.a. Zijn hiermee alle in voorgaande momenten benoemde stelposten op 0 uitgekomen? (zie ook PPN p50, S2) *Antwoord:* De stelposten zoals genoemd op pagina 50 van de PPN zijn nu € 0. Bij de meicirculaire 2017 is een stelpost voor loon-prijscompensatie opgenomen (met ingang van 2019, € 371.000, 2020 € 588.000 en 2021 € 978.000).
CU	2	1	Stelpost tegenvallend accres	*Vraag:* P10: waarom eerst een exploitatiereserve opnemen van 250.000 en vervolgens als dekking van omgevingswet weer inzetten? Is deze manier van presenteren nu logisch? Of gaat dit over een stelpost tegenvallend accres uit een ander jaar / moment van vaststelling? *Antwoord:* Het betreft inderdaad dezelfde stelpost. De naam van de stelpost is "stelpost tegenvallend accres, sparen voor investeringen, PM-posten". De omgevingswet was in de perspectiefnota nog een PM-post, vandaar de inzet van deze stelpost ter dekking van de lasten van de omgevingswet.

<table>
<tr><th>Partij</th><th>Nr.</th><th>Prog</th><th>Onderwerp</th><th>Vraag</th></tr>
<tr><td>CU</td><td>3</td><td>7</td><td>Consultatiebureaus</td><td><u>Vraag:</u> Zijn in de voorstellen het behoud van consultatiebureaus opgenomen?

<u>Antwoord:</u>
Nee, besloten is dat de consultatiebureaus Nieuwleusen en Lemelerveld in 2017 en 2018 open blijven. Dit is opgenomen in de begroting. Voor 2019 en verder volgt medio 2018 een voorstel.</td></tr>
<tr><td>CU</td><td>4</td><td>9</td><td>Uren GREX</td><td><u>Vraag:</u> P12: Minder toe te rekenen uren aan GREX: betekent dit dat er meer personele ruimte is voor andere taken?

<u>Antwoord:</u>
De € 85.000 heeft betrekking op de dekking van de kosten. Op basis van de vastgestelde exploitatieplannen (MPG 2017) wordt ingeschat dat minder loonkosten aan de grex kunnen worden toegerekend. Gebleken is dat de toerekening al enkele jaren op een te hoog niveau is vastgesteld, dit wordt zichtbaar bij het opmaken van de jaarrekening. Eventuele personele ruimte is in eerdere jaren opgevuld met andere reguliere werkzaamheden.</td></tr>
<tr><td>CU</td><td>5</td><td>1</td><td>Opbrengststijging 1%</td><td><u>Vraag:</u> P12: voor welke baten geldt een opbrengststijging van 1 %? “in een aantal gevallen”.

<u>Antwoord:</u>
Dit geldt in principe voor alle baten behalve het gemeentefonds, bijdragen van andere overheden, rente en dividenden, toeristenbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing.</td></tr>
<tr><td>CU</td><td>6</td><td>1</td><td>Stelpost loon prijscompensatie</td><td><u>Vraag:</u> P12; hoe groot is nog de stelpost voor loon prijscompensatie? (post van € 140.000)

<u>Antwoord:</u>
<table>
<tr><td></td><td colspan="4">Loon-prijs compensatie</td></tr>
<tr><td></td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td></tr>
<tr><td>Stelpost</td><td>0</td><td>371.000</td><td>588.000</td><td>978.000</td></tr>
<tr><td>CAO gemeenten</td><td></td><td>-70.000</td><td>-70.000</td><td>-70.000</td></tr>
<tr><td>1% salarisverhoging 2021</td><td></td><td></td><td></td><td>-140.000</td></tr>
<tr><td>Saldo na begroting</td><td>0</td><td>301.000</td><td>518.000</td><td>768.000</td></tr>
</table></td></tr>
</table>

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
CU	7	1	Accountant/civiele kunstwerken/ Implementatie OW	*Vraag:* P12 + 13: Accountant + Civiele kunstwerken + implementatie OW = 26 + (44 + 9) + PM. Dit komt niet overeen met de aangegeven 149. Of is de PM toch al ingevuld? Nu lijkt 70 over te zijn voor implementatie OW. Maar dan weer niet een beroep doen op stelpost "tegenvallend accres. *Antwoord:* In het overzicht op pagina 10 staat onder de regel Noodzakelijke wijzigingen € 149.000 de regel Dekking omgevingswet uit stelpost tegenvallend accres. De lasten voor de omgevingswet zijn dus resp. 2018 € 60.000, 2019 € 110.000, 2020 € 80.000 en voor 2021 € 50.000. Alleen de grootste posten zijn toegelicht.
CU	8	5	Afschrijving Cichoreifabriek / onttrekking reserves	*Vraag:* P13: "Opvoeren afschrijvingslasten Cichoreifabriek met als dekking de onttrekking aan de reserves (deze mutaties worden verwerkt in programma 5)." Wat is de bedoeling en betekenis hiervan? *Antwoord:* De afschrijvingslasten m.b.t. de Cichoreifabriek/Stoomfabriek zijn niet meegenomen in de begroting 2017-2020. Vandaar dat ze bij de tweede bestuursrapportage 2017 en deze begroting worden meegenomen. Omdat dekking wordt gevonden in de bestemmingsreserve is deze wijziging budgetneutraal.
CU	9	1	Verkiezingen / luchtfoto's	*Vraag:* P13: Verkiezingen en luchtfoto's zijn gewoon structureel, hoewel niet jaarlijks. Uitzondering kan 2e Kamerverkiezingen zijn. *Antwoord:* Hier is de definitie van de provincie gevolgd: 3 jaar of meer achter elkaar wordt als structureel gezien.
CU	10	1	Verschil C2 en C3	*Vraag:* Wat is het onderscheid tussen C2 en C3: (nu wel erg cryptisch) *C.2 Uitgewerkt voorstel invulling ombuigingen, incl keuzemogelijkheden* *C.3 Concreet voorstel t.a.v. invulling financiële mogelijkheden, incl. keuzes*

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Antwoord: C.2 Ombuigingen om wensen mogelijk te maken. Dit gaat over de ombuigingen. Hierin wordt geschetst welke aanpassingen gedaan zijn om de wensen uit de invulling financiële ruimte mogelijk te maken. C.3 Concreet voorstel t.a.v. invulling financiële mogelijkheden, incl. keuzes. Dit gaat over de invulling van de financiële ruimte. Hier staat wat we gaan doen, de invulling van de wensen en wat dat kost.
CU	11	1	Benchmark Berenschot	*Vraag:* P15: is benchmark Berenschot beschikbaar? *Antwoord:* Ja, tijdens de technische sessie op 2 november zal Berenschot een presentatie geven. Deze staat inmiddels op het RIS.
CU	12	1	Gebruik zwarte letters / rode vlakken	*Vraag:* P17: gebruik van zwarte letters in (donker)rode vlakken vermijden svp. *Antwoord:* We zullen er in het vervolg rekening mee houden.
CU	13	1	Faseren van ambities	*Vraag:* P18: De gele posten. “Dit faseren gaan wij toepassen op "Dekking apparaatskosten" en de "Inzet van reserves voor structurele uitgaven".” Op welke wijze moet je faseren van ambitie hier nu interpreteren? Betekent dit nu dat er minder apparaatskosten worden gemaakt? Of dat dit in de loop van de jaren wordt opgeplust? Hoezo is inzet van reserve een fasering van ambities? *Antwoord:* Het is onze ambitie een gezond en duurzaam financieel beleid te voeren. Zowel bij de dekking van de apparaatskosten als bij de inzet van reserves zijn wat dat betreft verbeteringen mogelijk. De dekking van de apparaatskosten wordt in lijn gebracht met de werkelijkheid (t.l.v. de exploitatie) en de structurele inzet van reserves wordt afgebouwd nu de bodem van enkele reserves in zicht komt.
CU	14	1	Apparaatskosten	*Vraag:* P18: wat gaat er fout als we de post apparaatskosten geheel skippen?

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Antwoord: Het gaat hier om de dekking van de apparaatskosten. Daar is de afgelopen jaren een knelpunt ontstaan. Als we deze post schrappen, dan blijft het huidige knelpunt van € 200.000 bestaan. Met de honorering van het voorstel wordt in 2021 € 140.000 opgelost, zodat dan een knelpunt van € 60.000 resteert.
CU	15	1	Bijstelling budgetten (groen)	*Vraag:* P18: De groene posten: Wat zijn de inhoudelijke consequenties van bijstellingen voor de vier genoemde budgetten? Met name op het gebied van duurzaamheid willen we een concreet inzicht in de gevolgen op het niveau van uitvoeringsplan duurzaamheid. *Antwoord:* Budgetapplicaties Er worden een aantal budgetapplicaties afgesloten, waardoor er minder budget nodig is. Minder Werken zonder Grenzen Doordat het extra budget voor het nieuwe werken is verlaagd zal er minder apparatuur hiervoor worden aangeschaft. Formatieve knelpunten Na hercalculatie is gebleken dat we € 10.000 minder nodig hebben.
CU	15	9	Duurzaamheid	*Vraag:* P18: De groene posten: Wat zijn de inhoudelijke consequenties van bijstellingen voor de vier genoemde budgetten? Met name op het gebied van duurzaamheid willen we een concreet inzicht in de gevolgen op het niveau van uitvoeringsplan duurzaamheid. *Antwoord:* De energievraag van woningen en de bijbehorende CO2-uitstoot daalt langzamer en de duurzame dorpen kunnen minder acties zelfstandig uitvoeren. *Toelichting:* Geld voor duurzaamheid gaat volgens het uitvoeringsprogramma (vastgesteld 16 oktober 2017) grotendeels naar de doelen ‘minder energiegebruik’ (€117.000,-) en ‘lokale kracht’ (€110.000,-). (Voor het derde doel ‘meer duurzame energie’ blijft de raming voor structureel geld namelijk beperkt tot €15.000,- en het vierde doel ‘circulair’ wordt vrijwel geheel vanuit afvalbeleid gefinancierd). *Doel ‘minder energiegebruik’* Binnen het doel ‘minder energiegebruik” ligt de nadruk op acties voor het energiezuinig maken van woningen. Ongeveer een kwart van het totale energiegebruik in onze gemeente wordt veroorzaakt door woningen (Klimaatmonitor).

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Doel 'lokale kracht' Het geld voor "lokale kracht' is grotendeels bedoeld als projectbudget voor alle vijf de Duurzame dorpen. Hierop bezuinigen betekent dat de dorpen minder acties zelfstandig kunnen uitvoeren.
CU	16	1	Bijstelling budgetten (oranje)	*Vraag:* P19: de oranje posten (ad 3): Wat zijn de inhoudelijke consequenties van bijstellingen voor de vier genoemde budgetten? Met name op het gebied van procesoptimalisatie lean en SKT wijkteam en onderwijsbegeleiding scholen *Antwoord:* De lean taken worden uitgevoerd binnen de bestaande uren van de medewerkers. Er worden geen extra uren ingezet. Daarom kunnen we met € 5000 minder toe.
CU	16	5 en	SKT wijkteam en onderwijsbegeleiding scholen	*Vraag:* P19: de oranje posten (ad 3): Wat zijn de inhoudelijke consequenties van bijstellingen voor de vier genoemde budgetten? Met name op het gebied van procesoptimalisatie lean en SKT wijkteam en onderwijsbegeleiding scholen *Antwoord:* Combineren met CDA vraag 5 en GB vraag 5 **SKT**– structureel een budget over, geen consequenties voor activiteiten. **Onderwijsbegeleiding** – het budget voor onderwijsbegeleiding werd jaarlijks in subsidie vorm overgemaakt naar de schoolbesturen in de gemeente Dalfsen, zonder doel of prestatie omschrijving. Vanaf 1 januari gaan we werken met het nieuwe inkoopmodel jeugd en is er ruimte om nieuwe en doelgerichte afspraken te maken met het onderwijs als vervolg op het voormalige budget onderwijsbegeleiding.
CU	17	3	Kapitaallasten Jagtlusterallee	*Vraag:* Waar komt de daling van kapitaalslasten Jagtlusterallee vandaan. Is er misschien ook nog een daling van beheer en onderhoud te verwachten? *Antwoord:* Wijziging van beton naar asfalt en dus wijziging in totaal van de kosten en afschrijvingstermijnen en dus in afschrijvingslasten. Daling van beheer in onderhoud is niet te verwachten.

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
CU	18	1	Algemene uitkering tov OZB opbrengsten	*Vraag:* P19: betekent de opmerking bij algemene uitkering dat de OZB opbrengsten met 34.000 stijgen en dat daarom tevens een gelijke korting op algemene uitkering vervalt? Samen 68. *Antwoord:* Het is net andersom. Het rijk houdt er rekening mee dat wij voor onze OZB capaciteit de tarieven op het normbedrag vaststellen en dus een extra opbrengst van € 68.000 realiseren. Daar wordt in de Algemene Uitkering rekening mee gehouden. Op het moment dat wij die opbrengst niet realiseren, ontstaat er een gat in de begroting. Uitgangspunt van de raad is dat wij op het normbedrag gaan zitten waar het rijk bij de Algemene Uitkering van uitgaat. Vandaar deze bijstelling.
CU	19	1	Kostendekkendheid afval en riolering	*Vraag:* P19: we rekenen meer kosten toe (die we al maken) aan afval en riolering en deze mogen dan vanuit oogpunt van kostendekkendheid in de tarieven worden verrekend. Wat betekent dit concreet voor diverse soorten gebruikers? *Afval en riolering extra doorberekening 70.000 100.000 140.000 170.000* *Antwoord:* De maximale toerekening is € 196.000. Voor Riool is dat € 161.000 en voor afval € 35.000. Bovenstaand voorstel gaat uit van toerekening aan riolering, met in het jaar 2021 € 9.000 toerekening aan afval. Voor de afvalstoffenheffing wordt het voorstel voor tariefaanpassing behandeld op 6 en 9 november. In dit voorstel is rekening gehouden met € 9.000 extra in 2021. Dit betekent een verhoging van het vaste tarief van € 0,82 per huishouden. Voor de rioolheffing komt het neer op een jaarlijkse stijging van het tarief met 0,8% vanaf 2018 en vervolgens elk jaar daaropvolgend. (Dit geldt bij een maximale toerekening van BTW van € 161.000, met andere woorden, toerekening van € 70.000 geeft een lager percentage.) Zie ook vraag 26 CU.
CU	20	3	Budgetbijstelling openbare verlichting (blauw)	*Vraag:* P20: De blauwe posten: wat zijn de consequenties voor het terugschroeven van renovatie openbare verlichting (progr 3) en minder investering gebiedsbeleid (progr 9)?

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Antwoord: In 2016 hebben we de technische levensduur van lichtmasten van 40 naar 50 jaar opgerekt op basis van onze ervaring dat de masten in onze regio langer mee gaan. Hierdoor kan tot 2024 met € 120.000 worden volstaan. Daarna is verhoging onvermijdelijk. Het structureel cumulatief tekort loopt zonder verhoging op tot € 1,4 miljoen in 2040. Verlaging met € 20.000 betekent een oplopend cumulatief tekort van € 1,9 miljoen in 2040.
CU	20	9	Budgetbijstelling minder investering gebiedsbeleid (blauw)	*Vraag:* P20: De blauwe posten: wat zijn de consequenties voor het terugschroeven van renovatie openbare verlichting (progr 3) en minder investering gebiedsbeleid (progr 9)? *Antwoord:* Het programma Ruimte voor de Vecht eindigt in 2018 in haar huidige vorm. Lopende projecten worden afgerond. De subsidiegelden vanuit de provincie in dit gebiedsprogramma komen ten einde. Daardoor is er ook een kleinere financiële prikkel tot investeren dan tijdens de looptijd van dit programma. Het resterende budget voor Gebiedsgericht beleid wordt in stand gelaten vanwege gewenste blijvende impulsen in dit gebied, ook als het programma en een gewijzigde vorm verder gaat. Het Masterplan Ruimte voor de Vecht met doelstellingen tot 2050 is immers nog niet afgerond. Verder worden vanuit het budget Gebiedsbeleid ook LEADER initiatieven gecofinancierd vanuit de gemeente.
CU	21	3	Beperken IBOR	*Vraag:* P21: twee regels voor beperken achterstallig onderhoud openbare ruimte. Wat zijn de effecten van elk van de afzonderlijke regels? *Antwoord:* Met het beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte is onderstaand kwaliteitsniveau vastgesteld.

<table>
<tr><th>Partij</th><th>Nr.</th><th>Prog</th><th>Onderwerp</th><th>Vraag</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><th>Functiegebied</th><th>Inrichting</th><th colspan="8">Onderhoud</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Groen</td><td>Verharding</td><td>Verlichting</td><td>Spelen</td><td>Meubilair</td><td>Water</td><td>Civiele kunstwerken</td><td>Reiniging</td></tr>
<tr><td>Dorpcentra</td><td>Hoog</td><td>A</td><td>B/C</td><td>A</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>AB</td></tr>
<tr><td>Hoofdinfrastructuur</td><td>Basis / Hoog</td><td>A</td><td>B/C</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>AB</td></tr>
<tr><td>Begraafplaatsen</td><td>Hoog</td><td>A</td><td>B/C</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>AB</td></tr>
<tr><td>Woonwijken</td><td>Basis</td><td>B</td><td>B/C</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>AB</td></tr>
<tr><td>Bedrijventerreinen</td><td>Basis</td><td>B</td><td>B/C</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>AB</td></tr>
<tr><td>Recratie en sport</td><td>Basis</td><td>B</td><td>B/C</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>AB</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk & dienstverlening</td><td>Basis</td><td>B</td><td>B/C</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>AB</td></tr>
<tr><td>Buitengebied</td><td>Basis</td><td>B</td><td>B/C</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>AB</td></tr>
</table>

€70.000 minder uitgeven is gebaseerd op scenario b van het wegenbeheerplan 2017-2020. Hierdoor wordt het aanzien en de duurzaamheid van onze wegen minder.

€ 50.000 daar bovenop minder uitgeven is niet gebaseerd op een concreet scenario. Echter, het aanzien, comfort en/of veiligheid van onze wegen zal hierdoor versterkt afnemen.
</td></tr>
<tr><td>CU</td><td>22</td><td>1</td><td>Servicepunten</td><td><u>Vraag:</u> P21: Wat zijn de structurele kosten per servicepunt en hoeveel bezoeken zijn er jaarlijks?</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>Partij</th><th>Nr.</th><th>Prog</th><th>Onderwerp</th><th>Vraag</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td><u>Antwoord:</u>
<table>
<tr><th>Overzicht kosten</th><th>Nieuwleusen</th><th>Lemelerveld</th><th>Toelichting</th></tr>
<tr><td>Personeel</td><td>€ 45.614</td><td>€ 12.074</td><td>Doordat er nu sprake is van onderbezetting, wordt bij verminderde openstelling alleen onderbezettings-probleem opgeheven.</td></tr>
<tr><td>ICT</td><td>€ 4.800</td><td>€ 4.800</td><td>Hierbij uitgegaan van ICT benchmark.</td></tr>
<tr><td>Gebouw</td><td>€ 9.288</td><td>€ 9.000</td><td>Opmerking dat huur Mozaïek doorloopt t/m 2019 en dat verminderde inkomsten bij Mozaïek aan de andere kant als extra subsidie terug kunnen komen.</td></tr>
<tr><td>GemNet verbinding</td><td>€ 4.000</td><td>nihil</td><td></td></tr>
</table>
<table>
<tr><th>Overzicht bezoekers</th><th>Nieuwleusen</th><th>Lemelerveld</th></tr>
<tr><td>2015</td><td>6.367</td><td>1.525</td></tr>
<tr><td>2016 *</td><td>7.730</td><td>2.154</td></tr>
<tr><td>2017 (schatting)</td><td>6.367</td><td>1.900</td></tr>
<tr><td colspan="3">* Toename aantal bezoekers in 2016 is te verklaren door hausse aan jongeren die ID- kaart moest verlengen. Deze keren in 2017 e.v. niet terug.</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>CU</td><td>23</td><td>9</td><td>Schrappen monumentensubsidie</td><td><u>Vraag:</u> P21: Wat zijn voor wie de gevolgen van schrappen monumentensubsidie? Hoe veel is er de afgelopen 5 jaren gebruik van gemaakt?

<u>Antwoord:</u>
Eigenaren van objecten welke door de gemeente als monument zijn aangewezen kunnen nu op basis van de Subsidieverordening instandhouding monumenten Dalfsen 2008 ééns per 3 jaar in aanmerking komen voor een onderhouds-/restauratiesubsidie van 20% van de subsidiabele kosten, met een maximum van € 4.500. De eigenaar loopt deze subsidie mis wanneer de monumentensubsidie wordt geschrapt.</td></tr>
</table>

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Jaar budget extra budget aanvragen verleende subsidie 2012 € 14.250 - 6 € 13.683 2013 € 13.875 - 5 € 10.835 2014 € 13.500 - 4 € 13.500 2015 € 13.500 € 10.000 8 € 23.500 2016 € 13.500 € 10.000 10 € 23.500 Zie ook CDA, vraag 10.
CU	24	1	Thuisbezorgen documenten	*Vraag:* P21: is kostendekkendheid thuisbezorgen ook overwogen? *Antwoord:* Ja. Vooruitlopend op het aanbieden van deze service is onderzocht bij welke bijdrage van deze service onze inwoners hiervan gebruik willen maken. Hierbij kwam een bijdrage tot € 5 als meest geaccepteerd uit de bus. Dit is overigens ook de bijdrage die landelijk het meest wordt gehanteerd. Daarnaast is ook meegenomen in de overweging dat bij het servicepunt in Lemelerveld documenten niet meer afgehaald kunnen worden en dat hiermee een alternatief geboden kan worden.
CU	25	1	Toeristenbelasting	*Vraag:* P21: sinds wanneer is het huidige tarief voor toeristenbelasting gehanteerd? *Antwoord:* Het huidige tarief geldt per 2012.
CU	26	1	Kostendekkendheid afval en riolering	*Vraag:* P22: opnieuw een post mbt afval en riolering. Deze staat ook al op pagina 19. Dubbel of is het weer wat anders? *Afval en riolering extra doorberekening 126.000 96.000 56.000 26.000* *Antwoord:* In totaal kan er extra aan afval en riolering een bedrag van € 196.000 doorberekend worden. De eerste post is het voorstel van het college. De tweede kan door de raad gekozen worden ter aanvulling. Zie ook vraag 19, CU.
CU	27	1	OZB- opbrengsten	*Vraag:* P22: wat zijn de netto verhogingspercentages OZB (eigenaren / gebruikers / beide) om 70.000 meeropbrengst te hebben?

<table>
<tr><th>Partij</th><th>Nr.</th><th>Prog</th><th>Onderwerp</th><th>Vraag</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td>

Antwoord:
Indien de OZB opbrengst verhoogd wordt met € 70.000 worden de tarieven verhoogd volgens onderstaande tabellen.

Tabel 1 OZB tarieven o.b.v. primitieve begroting

Begroting OZB op opbrengst 2018	Tarieven 2018	Vul de OZB Opbrengst 2018
Woningen Eigenaar 2018	0,1107%	€ 3.328.000
Niet-Woningen Eigenaar 2018	0,1684%	€ 1.050.000
Niet-Woningen Gebruiker 2018	0,1644%	€ 756.000
	Begroting OZB opbrengst 2018	€ 5.134.000,00

Tabel 2 OZB tarieven o.b.v. meeropbrengst € 70.000

Begroting OZB op opbrengst 2018	Tarieven 2018	Vul de OZB Opbrengst 2018
Woningen Eigenaar 2018	0,1120%	€ 3.368.000
Niet-Woningen Eigenaar 2018	0,1716%	€ 1.070.000
Niet-Woningen Gebruiker 2018	0,1666%	€ 766.000
	Begroting OZB opbrengst 2018	€ 5.204.000,00

</td></tr>
<tr><td>CU</td><td>28</td><td>1</td><td>OZB- opbrengsten</td><td>

Vraag: P22: is de autonome groei van het aantal objecten meegenomen in de inschatting van de OZB opbrengsten?

Antwoord:
Hiermee is rekening gehouden.

</td></tr>
<tr><td>CU</td><td>29</td><td>1</td><td>Visie collegevoorstel</td><td>

Vraag: P23: welke inhoudelijke visie van het college gaat nu schuil achter deze voorstellen?

Antwoord:
Dit is een politieke vraag. Deze voorstellen gaan uit van reparaties binnen de begroting, oplossen van formatieve knelpunten en tegemoet komen aan prioriteiten van uw raad.

</td></tr>
<tr><td>CU</td><td>30</td><td>8</td><td>Duurzaamheid</td><td>

Vraag: P23: resterend voorstel duurzaamheid (270.000 -/- 100.000 =) 170.000. Waar komt die 173.000 vandaan?

Antwoord:
Totaal voorstel structureel t.b.v. Duurzaamheid bedraagt € 273.000 geen € 270.000

</td></tr>
</table>

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
CU	31	1	PM-posten	*Vraag:* P23: welke toelichting heeft het college t.a.v. de PM posten? *Antwoord:* De kosten van deze posten zijn nog niet bekend. Voor o.a. deze posten is de stelpost tegenvallend accres opgenomen.
CU	32	1	Verhogen bouwleges	*Vraag:* P24: is verhoging leges (inkomsten bouw) een verhoging van legestarieven of van volumes van bouwaanvragen? *Antwoord:* Verhoging leges (ivm kostendekkendheid).
CU	33	1	Communicatie	*Vraag:* P28: vraagt de uitvoering (nadenken) een budget van 18.000 ? *Antwoord:.* Het gaat hier om de uitvoering van het online communicatiebeleid en raadscommunicatie. Dit zijn extra activiteiten en kunnen niet binnen de bestaande formatie worden uitgevoerd.
CU	34	1	Toptakenwebsite	*Vraag:* P29: is er een beeld of en in welke mate de Toptakenwebsite resulteert in afname van fysiek bezoek aan de balie? Zou dit geen indicator kunnen zijn? *Antwoord:* De Toptakenwebsite zal geen grote invloed hebben op het aantal digitale producten van burgerzaken, aangezien op dit moment een groot gedeelte van de producten van burgerzaken reeds digitaal wordt aangeboden. Met het gebruik van een Toptakenwebsite worden wel alle klantcontactkanalen gemonitord en constant geoptimaliseerd. Door het constant monitoren kunnen wij zien waar klanten "vastlopen", afhaken, of monitoren naar welke producten / informatie klanten op zoek zijn. Hier kan direct actie op ondernomen worden door aanvullen van informatie en zo mogelijk digitale afhandeling mogelijk te maken. Het aanbod van digitale producten voor ondernemers laat een stijgende lijn zien. Zeker in 2018 zal het aantal digitale producten voor ondernemers worden uitgebreid. Dit in combinatie met de Toptakenwebsite, gebruik van eHerkenning / eIDAS (reeds aangesloten), Ondernemersplein en de wettelijke mogelijkheid tot het aanbieden van digitale producten voor ondernemers. Deze ontwikkeling zal invloed hebben op het aantal fysieke bezoeken van de balie.

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
CU	35	1	Missie en Visie	*Vraag:* P29: de startnotitie voor actualisatie Missie en Visie stelt het college in kwartaal 4 2018 vast. Dan zal toch de feitelijke actualisatie in 2019 plaatsvinden en niet in 2018? *Antwoord:* Klopt. Het college stelt de startnotitie (proces van actualisatie Missie en Visie) in 4e kwartaal 2018 vast, uitvoering (feitelijke actualisatie) volgt in 2019.
CU	36	1	BIG - ENSIA	*Vraag:* P30: Hoe verhouden zich BIG en ENSIA tot elkaar? Welke risico's lopen we als we in 2018 (slechts) 76 % van de BIG invullen? *Antwoord:* De BIG (Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten) is het normenkader dat de beschikbaarheid, integriteit en exclusiviteit van gemeentelijke informatie(systemen) bevordert. Dit normenkader omvat een totaalpakket aan informatiebeveiligingsmaatregelen dat voor iedere gemeente geldt. Het project ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) is een gezamenlijk project van het ministerie van Binnenlandse Zaken, gemeenten, het ministerie van SZW, het ministerie van I&M en de VNG. ENSIA heeft tot doel het ontwikkelen en implementeren van een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid gebaseerd op de BIG. Op basis van een zogenaamde 'gap analyse' zijn er voor 2018 verbeterpunten benoemd waarmee invulling gegeven wordt aan de verdere ontwikkeling van de veiligheid van gemeentelijke informatieprocessen. Belangrijk is echter om niet alle verbetermogelijkheden direct te willen oppakken, maar om stapsgewijs aan de slag te gaan door middel van prioritering. Er blijven risico's over doordat niet volledig aan de BIG wordt voldaan, deze zijn echter gering omdat ze minder belangrijk zijn en daarmee een lagere prioriteit hebben om op te pakken.
CU	37	1	Onvoorzien	*Vraag:* P35: wat is bedoeling volgende passage: Daarnaast staat onder deze post onze post Onvoorzien. Tot en met de raad van juni is er in 2017 voor € 10.000 gebruik van gemaakt, waardoor begroot 2017 € 10.000 lager is dan begroot 2018.

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Antwoord: De post onvoorzien bedraagt jaarlijks € 83.000. Op het moment dat deze post (deels) wordt ingezet, wordt het budget verlaagd (in dit geval met € 10.000). In 2017 is er dus nog € 73.000 beschikbaar en in 2018 nog € 83.000.
CU	38	1	Reserve onttrekkingen	*Vraag:* P35: Mutaties reserve Programma 1: de incidentele onttrekkingen worden “gewoon” ook in 2018 doorgetrokken. Dat lijkt onterecht. *Antwoord:* Hier is de definitie van de provincie gevolgd: 3 jaar of meer achter elkaar wordt als structureel gezien. De opgenomen incidentele onttrekkingen in 2018 zijn veelal andere incidentele posten dan die in 2017.
CU	39	1	Economische promotie	*Vraag:* P36: op welke wijze levert economische promotie 143.000 op? *Antwoord:* Dit is de naam van het taakveld, in ons geval zijn dit de baten toeristenbelasting.
CU	40	2	Damoclesbeleid en implementatie aanpak woonoverlast	*Vraag:* P38: wat is de rol van de raad bij het opstellen van het zgn damocles beleid en de implementatie aanpak woonoverlast? *Antwoord:* Ten behoeve van de implementatie van het Damoclesbeleid worden door het college beleidsregels vastgesteld. Hierbij speelt de raad in principe geen rol. Wat betreft de aanpak woonoverlast moet het college bepalen of de nieuwe mogelijkheden worden opgenomen in de Apv. In dat geval wordt de gewijzigde Apv ter goedkeuring voorgelegd aan de raad.
CU	41	2	Team bevolkingszorg	*Vraag:* P39: “Het aantal leden van het team bevolkingszorg is teruggebracht van 450 leden naar circa 85 leden. Dit betekent dat een aantal taken (weer) door de gemeenten zelf georganiseerd worden.” Welke taken en welke kosten? Aantallen betreffen toch regio-niveau.

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Antwoord: Met de reorganisatie van het team bevolkingszorg is een scheiding aangebracht tussen lokaal en regionaal georganiseerde taken. Het niveau van de teamleiders van de verschillende gemeentelijke processen (communicatie, omgevingszorg, opvang, verzorging, registratie, collectieve rouwverwerking en nazorg) is regionaal georganiseerd, de gemeente is weer verantwoordelijk voor de teams met uitvoerende medewerkers. Deze teams bestonden ook al in de oude situatie, ze vallen officieel alleen niet meer onder het (regionale) team bevolkingszorg. De taken van de lokale teams liggen grotendeels in het verlengde van de dagelijkse werkzaamheden van deze medewerkers, zij hoeven hiervoor dus niet speciaal opgeleid te worden (dus geen extra kosten hiervoor) tenzij er een duidelijke behoefte is.
CU	42	2	Omgevingsdienst	*Vraag:* P42: gaan ook taken van de gemeente mee over naar de omgevingsdienst? En wat zijn hiervan dan de kosten? *Antwoord:* Er gaan inderdaad (milieu)taken over naar de Omgevingsdienst (vergunningverlening, toezicht & handhaving). Het gaat hier om ca. 4 fte werkvoorraad. Volgens het principe mens-volgt-werk gaan de bijbehorende medewerkers ook over (3 personen); het overige deel wordt met budget ingebracht. De totaalkosten voor deelname aan de Omgevingsdienst in 2018 bedragen € 519.000 (zie programma 8 ‘financiële afwijkingen’).
CU	43	3	Optimalisatie 30-km zone	*Vraag:* P45: welk optimalisatie 30 km zone wordt in 2018 uitgevoerd? *Antwoord:* In 2018 wordt de Kampmansweg voorzien van kruispunt plateaus.

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
CU	44	5	absoluut/relatief verzuim	*Vraag:* P56: verschil absoluut en relatief verzuim. *Antwoord:* Onder absoluut verzuim wordt verstaan: het aantal leer- en kwalificatieplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 5-18 jaar. Onder relatief verzuim wordt verstaan: het aantal leer- en kwalificatieplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is per 1.000 leerlingen in de leeftijd van 5 - 18 jaar. Zie ook bijlage 4.8 voor een overzicht van de definities van de beleidsindicatoren.
CU	45	5	Ontwikkelingen sportparken	*Vraag:* P57 zijn ontwikkelingen op sportparken nieuw? Wat zijn de dilemma's? *Antwoord:* Ontwikkelingen zijn er altijd. Wel komen er enkele samen, waarbij het van belang is om in een breder kader naar de gemeentelijke sportparken te kijken. Zo zijn er ontwikkelingen die bij ongewijzigd beleid zullen leiden tot hogere uitgaven, zoals toekomstige vervanging kunstgrasvelden en btw-sportvrijstelling.
CU	46	9	Voorzieningen nabij de Vecht	*Vraag:* P60: "We streven daarnaast naar het aanbrengen van voorzieningen in of nabij de Vecht als gebiedsontwikkeling". Valt dit nog steeds binnen de afgesproken kaders van het beperkt aantal contactpunten aan de Vecht? *Antwoord:* Gewerkt wordt uitsluitend aan de verdere versterking van de afgesproken contactpunten langs de Vecht. Basis hiervoor is zonering van de Vecht in rust en druk(kere) zones.
CU	47	6	Budgetoverheveling	*Vraag:* P70: "Wij verwachten dat wij bij de jaarrekening 2017 een voorstel tot budgetoverheveling zullen doen." Gaan beschikbare middelen 2017 over naar 2018 en 2019? *Antwoord:* Ja, we zullen een voorstel doen bij de jaarrekening om het budget over te hevelen naar 2018 en 2019, omdat we dan nog een stijging verwachten in de kosten o.a. voor re-integratie.
CU	48	7	Re-integratie-voorzieningen	*Vraag:* P72: wat zijn "re-integratie voorzieningen" en wat is de verklaring voor het grote verschil tov landelijk?

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Antwoord: combineren met vraag 28 CDA Lopende re-integratievoorzieningen zijn het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. Een verklaring is niet te geven, wij hebben geen inzicht in de landelijke gegevens. Ook is onbekend welke definitie zij precies hanteren voor re-integratie voorzieningen. In Dalfsen maken we gebruik van verschillende re-integratievoorzieningen, zoals bijvoorbeeld workshops, jobcoaching en leer-werkplekken.
CU	50	8	Hernieuwbare elektriciteit	*Vraag:* P81: wat betekent 32,5 % hernieuwbare elektriciteit? *Antwoord:* Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. Vergeleken met het gemiddelde van Nederland, 11,8% doen wij het dus goed.
GB	1	1	Raadsvoorstel, saldo	*Vraag:* In uw raadsvoorstel wat wij ter goedkeuring voor hebben liggen staat op bladzijde 2 (A-misschien) een totaal ander saldo dan in de programma begroting zelf op bldz. 11. Kunt u daar een verklaring voor geven? *Antwoord:* In het raadsvoorstel staat hetzelfde saldo, met echter daaronder het saldo inclusief septembercirculaire.
GB	2	1	Implementatie omgevingswet / stelpost tegenvallend accres	*Vraag:* p.13: Implementatie omgevingswet. Moeten we dit zo lezen dat we nu in 2018 € 325.000 reserveren en dekking zoeken in tegenvallend accress. Maar dan komen we nog € 75.000 tekort. *Antwoord:* Dit is niet juist. Voor de totale periode is de raming € 650.000, verdeeld over de jaren 2018 t/m 2024. Ten tijde van het opstellen van de begroting was hier geen volledige duidelijkheid over, mede door het uitstellen van de invoering van de wet. Daarom is ervoor gekozen om de helft van het bedrag mee te nemen, € 325.000 (over de periode 2018-2024). Voor 2018 betekent het € 60.000, voor 2019 € 110.000, voor 2020 € 80.000 en voor 2021 € 50.000.

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
GB	3	1	Communicatiebeleid	*Vraag:* p.15: Uitvoering communicatiebeleid € 18.000 op bldz.21 spreekt u over € 38.000. Stelt u als keuzemogelijkheid voor het hele communicatiebeleid te schrappen? *Antwoord:* De tabel op pagina 25 is dezelfde die gepresenteerd is bij de invulling financiële ruimte, met één uitzondering, namelijk "Uitvoering communicatiebeleid In de Kern" voor € 18.000. Tweede deel van het communicatiebeleid stond altijd al opgenomen in de invulling financiële ruimte namelijk Verankering burgerparticipatie, voor € 20.000. De raad heeft de mogelijkheid het communicatiebeleid te schrappen.
GB	4	1	Faseren ambities	*Vraag:* p.18: Bij blok 1 het faseren van ambities, wilt u reserves inzetten voor structurele uitgaven. Welke reserves??? *Antwoord:* Op dit moment worden een aantal budgetten structureel gedekt uit reserves. Dit is niet wenselijk (provincie toetst hier ook op) en op de lange duur niet houdbaar. Bij de invulling financiële ruimte hebben wij aangegeven dit op te willen lossen door de betreffende budgetten ten laste van het positieve begrotingssaldo te brengen. Zoals bekend overschreden de wensen de mogelijkheden. Daarom hebben wij ervoor gekozen dit gefaseerd in te voeren. Dus niet voor 2018 het volledige bedrag van € 160.000 (pagina 15) ten laste van het saldo brengen maar € 60.000 (pagina 23).
GB	5	7	SKT en onderwijsbegeleiding	*Vraag:* p.19: Nr. 3 Bijstellingen van college. Wat zijn gevolgen vermindering budget SKT en onderwijsbegeleiding scholen. Wat komt er te vervallen? *Antwoord:* **SKT wijkteams** – structureel een budget over, geen consequenties voor activiteiten. **Onderwijsbegeleiding** – het budget voor onderwijsbegeleiding werd jaarlijks in subsidie vorm overgemaakt naar de schoolbesturen in de gemeente Dalfsen, zonder doel of prestatie omschrijving. Vanaf 1 januari gaan we werken met het nieuwe inkoopmodel jeugd en is er ruimte om nieuwe en doelgerichte afspraken te maken met het onderwijs als vervolg op het voormalige budget onderwijsbegeleiding.

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
GB	6	1	Ombuiging duurzaamheid / verhoging OZB	*Vraag:* p.22: Als we de ombuiging voor duurzaamheid voor 70.000 terugdraaien. Dan gaan we de OZB verhogen. En als we hem niet terugdraaien wilt u de OZB niet verhogen? *Antwoord:* De keus in deze is aan de raad, dit is een voorstel.
GB	7	1	Overhead	*Vraag:* p. 35. De mee- en tegenvallers bij overhead zijn dat allemaal verrassingen? Als dat zo is hebben we dit dan wel onder controle? *Antwoord:* CAO salarisverhogingen hebben we niet zelf in de hand. Dat er een verschuiving plaatsvindt tussen taakvelden komt doordat we de BBV wijzigingen van 2016 steeds beter in de vingers krijgen. Vorig jaar waren de wijzigingen laat terwijl verwerking al in de begroting 2017 gerealiseerd moest zijn. Ook de andere posten zijn voor het grootste deel verschuivingen tussen taakvelden. Het betreft het verschil tussen begroting 2017 en begroting 2018, op het moment dat het verschuivingen zijn is het dus een mee- dan wel tegenvaller voor dit taakveld en het tegenovergestelde voor een ander taakveld.
GB	8	2	Team Bevolkingszorg	*Vraag:* p. 39 Team bevolkingszorg. Waar zijn deze mensen dan allemaal gebleven. En kunnen we dan wel voldoen aan onze verplichtingen *Antwoord:* Met de reorganisatie van het team bevolkingszorg is een scheiding aangebracht tussen lokaal en regionaal georganiseerde taken. Het niveau van de teamleiders van de verschillende gemeentelijke processen (communicatie, omgevingszorg, opvang, verzorging, registratie, collectieve rouwverwerking en nazorg) is regionaal georganiseerd, de gemeente is weer verantwoordelijk voor de teams met uitvoerende medewerkers. Deze teams bestonden ook al in de oude situatie, ze vallen officieel alleen niet meer onder het (regionale) team bevolkingszorg.
GB	9	6/7	Doorstroming Participatiewet	*Vraag:* p. 75 Afspraken met werkgevers over doorstroming uit Participatiewet, te realiseren in 2018. Zijn die er al lang niet?

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Antwoord: Doorlopend worden afspraken gemaakt met werkgevers om door- en uitstroom uit de Participatiewet te realiseren. Er is een tendens zichtbaar dat inwoners met een uitkering op grond van de Participatiewet een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben en mogelijk geen vermogen hebben tot uitstroom naar werk. Om doorstroom en uitstroom uit de Participatiewet te blijven realiseren, vereist dit inzet van andere re-integratiemiddelen en (deels) ook andere afspraken met werkgevers. In 2018 vindt onderzoek plaats om een prognose te geven van het profiel van de verwachte instroom, de mogelijkheden tot uitstroom van deze groep en wat nodig is deze uitstroom te realiseren. Dit vormt mede de basis voor de afspraken die met werkgevers gemaakt zullen worden.
GB	10	8	Duurzaamheid	*Vraag:* p. 83.Wat zijn gevolgen ombuigingen op duurzaamheid en in het bijzonder wat kunnen we niet meer uitvoeren of de duurzame dorpen. *Antwoord:* Antwoord zie bij CU vraag 15.
GB	11	1	Risicokaart	*Vraag:* Wat zijn de 4 posten in het rood. (met naam en toenaam) Pagina 139 risico kaart *Antwoord:* Dit is de top vier van risico's (pagina 134). Budget jeugdzorg, Ontwikkeling gemeentefonds, Exploitatierisico bij verbonden partijen en Procedurefouten bij inkoop en aanbestedingen. Voor nadere toelichting verwijzen wij u naar pagina 134 en 135 van de begroting.
VVD	1	1	Minder werkzaamheden GREX / knelpunten formatie	*Vraag:* Hoe kan het, dat ondanks het feit dat we voor 85K minder aan werkzaamheden voor de grondexploitatie besteden nog eens 238K nodig hebben om de knelpunten in de formatie op te lossen? *Antwoord:* De € 85.000 is een dekkingsverhaal. Op basis van de vastgestelde exploitatieplannen wordt ingeschat dat minder loonkosten aan de grex kunnen worden toegerekend. Gebleken is dat de toerekening al enkele jaren op een te hoog niveau is vastgesteld. De € 238.000 heeft te maken met daadwerkelijke knelpunten in de formatie. Zie wat dit betreft het onderzoek van Berenschot.

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
VVD	2	8	Duurzaamheid	*Vraag:* De ambitie op het gebied van duurzaamheid wordt met 100K naar beneden bijgesteld. Wat doet dat met de ambitie om in 2025 (?) energieneutraal te zijn? *Antwoord:* Op dit moment hebben wij niet de ambitie om energieneutraal te zijn in 2025.
VVD	3	5	Onderwijsbegeleiding scholen	*Vraag:* Waardoor kan de onderwijsbegeleiding scholen met 56K per jaar naar beneden. Is dit echt een bezuiniging op onderwijsbegeleiding of is dat al jaren te hoog in de begroting gezet? *Antwoord:* **Onderwijsbegeleiding** – het budget voor onderwijsbegeleiding werd jaarlijks in subsidie vorm overgemaakt naar de schoolbesturen in de gemeente Dalfsen, zonder doel of prestatie omschrijving. Vanaf 1 januari gaan we werken met het nieuwe inkoopmodel jeugd en is er ruimte om nieuwe en doelgerichte afspraken te maken met het onderwijs als vervolg op het voormalige budget onderwijsbegeleiding.
VVD	4	5	Absoluut verzuim	*Vraag:* Onderwijs en vrije tijd: Hoe komt het dat we op absoluut verzuim zoveel slechter scoren dan het landelijk gemiddelde? In hoeverre is de lange termijn ambitie in dit kader getoetst en in lijn met de landelijke gemiddelden? *Antwoord:* Zie beantwoording CDA 23. Er is in de gemeente veel aandacht voor het traceren en de aanpak van absoluut verzuim. Omdat de absoluut verzuimers relatief veel nieuwkomers zijn, is afstemming en samenwerking gezocht met de participatieconsulenten, consulent leerlingenvervoer en st. Vluchtelingenwerk.
VVD	5	1	Externe rentebaten	*Vraag:* Financiering: Waaruit bestaan de externe rentebaten?

<table>
<tr><th>Partij</th><th>Nr.</th><th>Prog</th><th>Onderwerp</th><th>Vraag</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td><u>Antwoord:</u>

<table>
<tr><th colspan="2">Betreft ontvangen rente van derden :</th></tr>
<tr><th>Naam</th><th>2018</th></tr>
<tr><td>Vordering Op Enexis BV</td><td>10.886</td></tr>
<tr><td>ROVA</td><td>50.529</td></tr>
<tr><td>Vitens (t/m 2021)</td><td>11.296</td></tr>
<tr><td>Vechthorst</td><td>167.717</td></tr>
<tr><td>Veiligheidsregio (t/m 2018)</td><td>16.183</td></tr>
<tr><td>SVN Stimuleringsfonds</td><td>5.000</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td>261.611</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>VVD</td><td>6</td><td>9</td><td>Grondbeleid</td><td><u>Vraag:</u> Grondbeleid: Hoe komt het college tot de conclusie dat er geen aanpassing van de programmering nodig is terwijl er in de gemeente Dalfsen meer vraag dan aanbod is en de vraag naar woningbouw ook toeneemt? Had de gemeente deze stijgende vraag al voorzien en zit dat al in de programmering voor de komende jaren?

<u>Antwoord:</u>
De vraag naar woningbouw neemt inderdaad toe. Wel zien we dat het aantal kavels die per jaar passeren in lijn liggen met de gemaakte prognose in de MPG 2017. Wij zien op dit moment niet de noodzaak om deze sterk aan te passen. Wel zal voor het MPG 2018 een herbeoordeling plaatsvinden van de programmering en waar nodig en mogelijk zullen aanpassingen worden verricht.</td></tr>
<tr><td>VVD</td><td>7</td><td>1</td><td>Netto schuldquote</td><td><u>Vraag:</u> Weerstandsvermogen en risicobeheersing: Netto schuldquote: hoe komt het dat onze liquiditeit de komende jaren zo sterk oploopt?

<u>Antwoord:</u> De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De verwachting is dat de schulden afnemen.</td></tr>
<tr><td>VVD</td><td>8</td><td>9</td><td>Kengetal GREX</td><td><u>Vraag:</u> Weerstandsvermogen en risicobeheersing: Kengetal GREX: is de dalende trend van deze indicator niet een signaal om weer gronden in kaart te brengen die op termijn in exploitatie genomen kunnen worden?</td></tr>
</table>

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Antwoord: In 2016 zijn bij de BBV wijzigingen "Gronden die nog niet in exploitatie zijn" overgebracht naar de materiële vaste activa. Wij zijn daarom in het bezit van ruwe gronden die in de toekomst ingezet kunnen worden voor bouwgronden. Er wordt altijd gekeken waar mogelijkheden bestaan om nieuwe ontwikkelingen te starten. Hierbij wordt ook gekeken naar het woningbouwprogramma. Nieuwe ontwikkelingen dienen altijd getoetst te worden aan de ladder duurzame verstedelijking. Op dit moment ligt de prioriteit op de uitgifte van onze huidige exploitaties en waar mogelijk wordt gekeken naar nieuwe ontwikkelingen.
VVD	9	1	Septembercirculaire	*Vraag:* Septembercirculaire: Bij punt 1 spreken ze telkens over meevallers, terwijl er een neerwaartse bijstelling is. Leg een uit? *Antwoord* *Het 'systeem samen de trap op en samen de trap af' is hier van toepassing* Meevallers binnen de rijksbegroting betekenen dat er minder uitgaven zijn geweest. Door de lagere uitgaven van SZW ontvang de gemeente ook een lagere uitkering, dus een neerwaartse bijstelling.
VVD	10	1	Informatiebeveiliging	*Vraag:* Informatiebeveiliging: In hoeverre zijn er binnen de gemeente Dalfsen maatregelen genomen ter voorkoming van datalekken? Het inrichten van een firewall is een maatregel om ongewenst indringen van buitenaf te voorkomen, maar hoe wordt voorkomen dat medewerkers onbedoeld naar buiten brengen door het gebruik van usb-sticks, smartphones, tablets en laptops? Is hier al een risicoanalyse op uitgevoerd? Wat Is er geregeld dat als er sprake is van een datalek dit tijdig wordt gemeld? Dit om hoge boetes te voorkomen. *Antwoord:* Bewustwording is een cruciaal onderwerp als het gaat om informatieveiligheid. Want de informatiebeveiliging kan technisch wel in orde zijn, wanneer medewerkers hier niet naar handelen liggen incidenten, zoals datalekken, nog steeds op de loer. In de afgelopen jaren is er daarom veel aandacht besteed aan deze bewustwording, met name bij nieuw personeel. Nieuw personeel is sinds kort verplicht om een digitale training Informatieveiligheid te volgen waarmee expliciet aan deze bewustwording wordt gewerkt.

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Naast het werken aan de bewustwording zijn er ook aanvullende technische maatregelen genomen om datalekken te voorkomen. Zo wordt er beveiligd gemaild met bijvoorbeeld zorgaanbieders als er privacy gevoelige gegevens worden verstrekt. Indien er mogelijk sprake is van een datalek is bekend dat dit gemeld moet worden bij de eenheidsmanager, zodat de juiste stappen genomen worden. Periodiek wordt dit gecommuniceerd en bij nieuw personeel wordt dit onder de aandacht gebracht. voor thuiswerk en plaatsonafhankelijk werken kan worden ingelogd (middels twee factor authenticatie) op het gemeentelijke netwerk. Hierdoor worden gegevens en documenten niet lokaal opgeslagen. Het gebruik van USB sticks is zeer minimaal omdat de USB poorten technisch niet te gebruiken zijn in het gemeentehuis. Telefoons, laptops en tablets zijn beveiligd met een loginwachtwoord of een logincode.
VVD	11	1	Beheer overige gebouwen	*Vraag:* Waarom is er in de begroting van Beheer overige gebouwen & grond vanaf 2019 110K extra in de begroting opgenomen? *Antwoord:* Dit betreft per saldo hogere afschrijvingslasten van Kulturhus De Spil ad. € 154.500 en lagere afschrijvingslasten van Kulturhus Lemelerveld ad € 44.000.
VVD	12	1	Lean-debiteuren	*Vraag:* Onder het kopje Financiële afwijkingen staat dat er voor lean-debiteuren 20K uit de reserve is onttrokken. Wat bedoelt u met lean-debiteuren? *Antwoord:* In 2017 is er een leantraject geweest voor het debiteurenproces. Dit betekent dat er gekeken wordt naar het optimaliseren en herinrichten van het debiteurenproces. Voor externe ondersteuning en software aanpassingen is hiervoor € 20.000 beschikbaar gesteld.
VVD	13	3	Reserve tbv Openbare ruimte	*Vraag:* Uit welk reserve worden de gelden voor het beheer van de openbare ruimte onttrokken? *Antwoord:* De uitgaven voor de uitvoering groenstructuurplan wordt onttrokken aan de reserve herstructurering openbaar groen. De uitgaven voor de herwaardering/opwaarderen van de woonomgeving en de renovatie verlichting worden onttrokken aan de reserve volkshuisvesting. Daarnaast worden de afschrijvingslasten van de gemeentewerf onttrokken aan de geblokkeerde bestemmingsreserve huisvesting gemeentewerf. Zie ook het overzicht op blz.149.

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
VVD	14	3	Structurele onttrekking reserve	*Vraag:* Onttrekking vindt structureel plaats, storting in een reserve is structureel lager. Wat is de stand van het reserve op dit moment? *Antwoord:* De verwachte stand van de reserve herstructurering openbaar groen is per 1-1-2018 € 270.938 en van de reserve volkshuisvesting € 1.650.907. Zie ook blz.152 en 153.
VVD	15	3	Herallocatie openbare ruimte	*Vraag:* Her-allocatie van middelen levert een toename van het budget op van €121.000. In concreto, waar komt dat geld vandaan? *Antwoord:* Dit komt voor een deel uit het budget voor wegen, sportparken en afval. Kosten van tractie en materieel werden verdeeld geboekt over diverse onderdelen binnen het openbaar groen inclusief cleanteam. Deze zijn nu in zijn geheel ondergebracht onder openbaar groen. Totaal budgetneutraal maar het geeft afwijkingen in programma 3, 5 en 8.
VVD	16	4	Intentieverklaringen grondverkopen	*Vraag:* Ten tijde van het opstellen van de begroting was er voor 2,6 ha aan intentieverklaringen ondertekend. Naar verwachting zal een deel van deze intentieverklaringen in 2017 worden omgezet in verkoopaktes. Vervolgens wordt er voor de komende jaren een verkoop begroot van 1,4/1,3 Ha per jaar. Is hierin de verkoop uit intentieovereenkomsten meegenomen of komen deze verkopen hier bovenop? *Antwoord:* De prognose voor het aantal verkochte kavels is inclusief de intentieovereenkomsten. Voorafgaand aan een daadwerkelijke verkoop wordt over het algemeen een intentieovereenkomst getekend. In de praktijk merken wij dat het omzetten van een intentieovereenkomst naar een daadwerkelijke verkoop veel tijd in beslag neemt, waardoor uit voorzichtigheid niet alle lopende intenties zijn opgenomen als verkoop in 2017.
VVD	17	4	Onderhouden bedrijfscontacten	*Vraag:* Als meerjarig doel lees ik: “Het inzetten en onderhouden van bedrijfscontacten met de besturen van ondernemersverenigingen, middenstandsverenigingen en individuele bedrijven.” Is dit een doel of een middel. Wanneer het een middel is, welk doel dient dit middel dan? *Antwoord:* Het doel is het onderhouden van contacten. Als middel zijn dit overleggen en bijeenkomsten.

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
VVD	18	4	Vestigingen per 1000 inwoners	*Vraag:* Onder de beleidsindicatoren wordt o.m. het aantal vestigingen per 1000 inwoners weergegeven. Hieruit blijkt dat Dalfsen lager scoort dan het landelijk gemiddelde en langer dan gemeentes van vergelijkbare omvang. Hoe is deze doelstelling vertaald in het onderliggende beleid. In paragraaf 4.1. en 4.2 wordt alleen nog ingegaan op werkgelegenheid, gronduitgifte en bedrijfsbezoeken? *Antwoord:* Deze beleidsindicator maakt een vergelijking mogelijk. Het is geen doel op zich om op hetzelfde niveau te komen als een andere gemeente.
VVD	19	4	Beleidsindicator Vestiging bedrijven	*Vraag:* De beleidsindicator Vestigingen van bedrijven wordt een score van 129,8 weergegeven. Is dit de score over 2016? Indien dit zo is, in 2017 is € 35 uitgegeven/begroot voor economische promotie. Tot welke toename van deze indicator zal dit naar verwachting leiden? *Antwoord:* Ja dit is de score over 2016. Het doel van het economische promotiebudget is om contacten met bedrijven te onderhouden. Het is geen doel op zich om op hetzelfde of hoger score niveau te zitten.
VVD	20	4	Bruto gemeentelijk product	*Vraag:* Als beleidsindicator wordt Bruto Gemeentelijk Product genoemd. Dit wordt omschreven als “Verhouding tussen verwacht en gemeten product”. De norm wordt hier gesteld op 100 (%). Hoe hoog was het gemeten Bruto Gemeentelijk Product (in absolute zin) in de afgelopen jaren en wat is het verwachte Bruto Gemeentelijk Product (in absolute zin) voor de komende jaren? *Antwoord:* Het bronbestand van deze beleidsindicator vermeld geen absolute waarden maar vermeld slechts indexen voor het verwachte en gemeten bruto gemeentelijk product.
VVD	21 en 22	4	Aantrekkende markt bedrijfsterreinen (vraag 21 en 22 zijn gelijk)	*Vraag:* Ondanks de aantrekkende markt voor bedrijfsterreinen verwacht Dalfsen dat de gronduitgifte niet zal stijgen. Is er niet meer grond beschikbaar (aanbod) of is er niet meer vraag naar grond in Dalfsen? *Antwoord:* Wij zien inderdaad dat er steeds meer vraag is vanuit de markt naar bedrijventerreinen. Binnen de lopende exploitaties is voldoende aanbod om hier aan te voldoen. Wel zien we dat het

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				omzetten van een intentieovereenkomst veel tijd in beslag neemt.
VVD	23	4	Negatief saldo economische zaken	*Vraag:* Economische zaken heeft jaarlijks een negatief saldo van gemiddeld € 64.000. Er worden dus minder baten toegerekend dan er kosten worden gemaakt. Waardoor wordt dit verklaard? *Antwoord:* Aan dit taakveld worden voor € 80.000 loonkosten toegerekend. Met betrekking tot gronden en landerijen zijn er baten, pachtgelden, ter hoogte van € 26.000 en lasten van € 10.000. Deze drie posten zijn hoofdzakelijk verantwoordelijk voor het saldo van € 64.000. Hieronder valt ook de grondexploitatie bedrijven, echter deze is budgetneutraal.
VVD	24	4	Werkzoekenden	*Vraag:* Er zijn in 2018/2019 meer werkzoekenden dan in de nulmeting van 2014, dat terwijl juist in deze periode de economie aangetrokken is. Is er zicht op het hoe en waarom van deze stijging? *Antwoord:* Dit heeft te maken met het gegeven dat er personen worden meegeteld die ander werk zoeken terwijl ze (nog) wel een dienstverband hebben.
VVD	25	5	Absoluut verzuim	*Vraag:* In de gemeente Dalfsen is het absoluut verzuim relatief hoog. Hoe kan dat? *Antwoord:* Zie beantwoording CDA 23.
VVD	26	5	Reserves	*Vraag:* Ook in programma 5 onttrekken we structureel veel meer geld aan de reserves dan dat we er in storten. Wat is de stand van het reserve op dit moment? *Antwoord* De onttrekkingen hebben te maken met geblokkeerde bestemmingsreserves ter dekking van de afschrijvingslasten van de kunstgrasvelden, de cichoreifabriek, de voormalige Rabobank Nieuwleusen en de Agnietencollege. De standen van de reserves kunt u vinden op blz. 152.

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
VVD	27	6	Huisvesting vergunninghouders	*Vraag:* Er is €340.000 uitgegeven aan huisvesting van vergunninghouders. Over hoeveel mensen hebben we het hier? *Antwoord:* In 2017 is van het overgehevelde budget van € 340.000 tot nu toe ongeveer € 7.000 besteed aan bouwkundig onderzoek en proceskosten. Binnenkort besluiten we of wij nog alternatieve huisvestingsmaatregelen gaan nemen om te kunnen voldoen aan de taakstelling. Mogelijk worden daarvoor uitgaven (deels) nog in 2018 voorzien en dan zullen wij bij de jaarrekening een overhevelingsvoorstel doen om een deel van het budget alsnog in 2018 te kunnen besteden. Omdat dit budget is bestemd voor onderzoek naar en realisatie van alternatieve mogelijkheden voor huisvesting van vergunninghouders, is dit niet direct terug te voeren op een aantal vergunninghouders. Bij de besluitvorming over realisatie van alternatieve huisvesting is uiteraard wel duidelijk hoeveel vergunninghouders hiermee gehuisvest kunnen worden.
VVD	28	7	Beleidsindicator WMO-clienten met een maatwerkarrangement	*Vraag:* Als beleidsindicator wordt genoemd (aantal) Wmo-clienten met een maatwerkarrangement. Voor Dalfsen staat hier n.b. Hoe kan het dat we niet weten hoeveel maatwerkarrangementen we voor onze WMO clienten hebben? *Antwoord:* De aanlevering van gegevens over 2016 is niet goed gegaan, waardoor ze niet tijdig zijn verwerkt door het CBS. In de gemeente Dalfsen gaat het in 2016 om 36 inwoners per 1.000 inwoners met een maatwerkvoorziening. In de huidige programmabegroting wordt gesproken van aantallen per 10.000 inwoners. Dit is niet correct. De genoemde cijfers zijn per 1.000 inwoners.
VVD	29	7	Gezondheidsbeleid	*Vraag:* In de paragraaf Gezondheidsbeleid staat: “Er worden 2 pilots uitgevoerd die passen bij de uitkomsten van het buurtwerk Nederland onderzoek”. Welke pilots zullen dit zijn? Kunt u aangeven wat de begrote kosten en verwachte uitkomsten per pilot zullen zijn? *Antwoord:* Er start een pilot rondom alcohol problematiek en de 2e pilot gaat over positieve gezondheid in relatie tot het doel om werkfit te worden. Bij beide pilots is het doel om bewustwording te creëren onder inwoners van de gemeente Dalfsen en waar mogelijk gezondheidsproblemen te voorkomen.

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Pilot 1 is begroot op 5000 euro en pilot 2 op 3000 euro.
VVD	30	7	Wat mag t kosten programma 7	*Vraag:* In de paragraaf Wat mag het kosten? Wordt alleen het saldo van baten en lasten weergegeven. In de grafiek op de volgende pagina worden de baten en lasten wel uitgesplitst. Graag ontvangen wij, net als bij andere domeinen, een uitsplitsing van de baten en lasten voor de komende jaren. *Antwoord:* De aangeleverde tabellen/grafieken zijn ons inziens niet anders dan in de andere programma's.
VVD	31	7	Begeleidende participatie	*Vraag:* Tot het taakveld Begeleidende participatie behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid: beschut werken, bestaande werkverbanden sociale werkvoorziening, bestaande Wsw en begeleid werken dienstbetrekkingen. Bij de indicatoren wordt alleen gesproken over Garantiebanen en detacheringen via SDW. Verder worden er een vijftal acties genoemd, die verder niet worden gespecificeerd. Kunt u specificeren waarin het budget in dit taakveld zal worden besteed? *Antwoord:* Het budget in dit taakveld wordt besteed aan de begeleiding van inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Doel is om deze inwoners waar mogelijk te laten doorstromen van bijvoorbeeld beschut binnen naar detacheringen en/of de loonwaarde van de individuele persoon te vergroten.
VVD	32	7	Financiering landelijke instellingen	*Vraag:* 3 landelijke instellingen (AKJ, Sensoor en Kindertelefoon) blijven landelijk gefinancierd worden. Heeft dit nog financiële consequenties voor Dalfsen (bijvoorbeeld terugbetaling reeds uitbetaalde uitkeringen uit gemeentefonds of zo)? *Antwoord:* Nee.
VVD	33	7	Start en kadernotitie	*Vraag:* Tijdens de informerende sessie in oktober over de start- en kadernotitie hebben we gesproken over hoe om te gaan met de 1%-gevallen (die 30% van het budget opslokken). We hebben hier als raad en commissieleden over gesproken en een aantal mogelijke oplossingen aangedragen. Hoe gaat dit nu verder? Komt dit nog terug in de raad?

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Antwoord: In december ontvangt uw raad ter besluitvorming de kadernotitie transformatie sociaal domein. Hierin wordt u gevraagd het beleidskader vast te stellen.
VVD	34	7	Veilig Thuis Salland	*Vraag:* U geeft aan dat de ontwikkeling van Veilig Thuis Salland de afgelopen jaren goed is verlopen en dat de (onverantwoorde) wachtlijsten zijn teruggelopen. Kunt u inzicht geven in hoe deze wachtlijsten zijn teruggelopen en waar u verwacht naar toe te groeien? Dus hoe waren de wachtlijsten, waar staan we nu en waar gaan we naar verwachting naar toe? *Antwoord:* Er zijn op dit moment geen wachttijden voor inwoners van Dalfsen bij Veilig Thuis IJsselland. We verwachten ook dat wachttijden volgens de definitie van VTIJ kunnen worden voorkomen. Bij crisismelding wordt direct gereageerd. Mocht er sprake zijn van een wachttijd dan worden er met SKT afspraken gemaakt voor tijdelijke ondersteuning in de casus, zodat minimaal wordt gestabiliseerd. In de afgelopen jaren is er wisselend sprake geweest van een wachttijd in relatie tot inwoners van Dalfsen. Wanneer dit aan de orde was, betrof het enkele (1 a 2) situaties. De organisatie heeft inmiddels meer slagkracht/formatie waarmee verwacht wordt dat wachttijden tot een minimum beperkt kunnen worden.
VVD	35	7	Veilig Thuis Salland	*Vraag:* U geeft aan dat de voorbereiding op aanscherping van de Wet Meldcode, per 1 januari 2019 extra inzet van Veilig Thuis vragen. Wat bedoelt u hiermee? Antwoord: De Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling heeft betrekking op het melden van situaties waarin sprake is of een vermoeden is van huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Veilig Thuis IJsselland is de instantie waar deze meldingen worden ontvangen en opgevolgd. Met ingang van 2019 is een aanscherping van de Wet meldcode van kracht, Ten aanzien van Vellig Thuis heeft deze met name betrekking op de aanscherping van het afwegingskader voor het melden van vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit zal naar verwachting leiden tot meer vragen rondom de toepassing van het afwegingskader en de Wet meldcode en daarnaast naar verwachting tot meer meldingen van vermoedens. VTIJ zal daar de werkwijze en organisatie op in moeten richten, zowel ten aanzien van kennis en procedures als ten aanzien van formatie.

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
VVD	36	7	Van transitie naar transformatie	*Vraag:* Waarom kiest u ervoor om bij 7.1 Van transitie naar transformatie geen meerjarige indicatoren te formuleren? Zijn deze wat u betreft niet nodig? Hoe weten we dan of we als gemeente inderdaad dichterbij de clienten staan en wanneer weten we dan of we klaar zijn voor de transformatie en of we klaar zijn met de transformatie? *Antwoord:* Meerjarige doelen kunnen we nog niet benoemen zolang het beleidskader transformatie sociaal domein nog niet vastgesteld door uw gemeenteraad. In de vergadering van december ligt de kadernotitie transformatie sociaal domein ter besluitvorming in uw raad.
VVD	37	8	Klimaatadaptatie in relatie tot rioolheffing	*Vraag:* Er komen waarschijnlijk uitgaven voor klimaatadaptatie i.v.m. mogelijke overlast van hemelwater. Deze extra uitgaven worden naar verwachting ten laste gelegd van de rioolheffing. Betekent dit dat de lasten voor de burger dan zullen stijgen? Zo nee, houdt dit dan in dat de gemeente hiervoor moet gaan reserveren? Zo ja, gebeurt dit al? *Antwoord:* Vanuit landelijke afspraken moet elke gemeente vanaf 2020 klimaatadaptatie opgenomen hebben in haar beleid en vanaf 2050 klimaat adaptief handelen. Voor 2020 zal er voor Dalfsen een stresstest worden uitvoert volgens een landelijke standaard. Uit deze stresstest zal blijken waar kwetsbaarheden optreden. De raad zal op dat moment een uitspraak moeten doen over de ambitie op dit beleidsthema. Via de rioolheffing ontvangt de gemeente geld voor het onderhouden en investeren in het rioolsysteem. Deze inkomsten storten wij in de voorziening. De jaarlijkse dotatie in de voorziening is totaal ca. € 620.000. Bij de behandeling van het gemeentelijk rioleringsplan in november 2017 wordt voorgesteld hiervan € 50.000 te bestemmen voor (toekomstige) verbeteringsmaatregelen. Dit bedrag wordt nu al meegenomen in de onderbouwing van de rioolheffing. Als de ambitie van de raad zich vertaald naar een hogere investering, zal dat uitgaande van een gesloten systeem en van een 100% kostendekkendheid op langere termijn, uiteraard invloed hebben op de rioolheffing.
VVD	38	8	Voorziening afval	*Vraag:* De stand van de voorziening voor de afvalverwerking staat negatief. Op grond van de BBV is dit niet toegestaan. U schrijft ons hierover apart te informeren. Wanneer kunnen we deze informatie verwachten?

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Antwoord: Het voorstel m.b.t. aanpassing van de tarieven voor afval heeft u inmiddels ontvangen en staat geagendeerd op 6 en 9 november, gelijktijdig met de begrotingsbehandeling.
VVD	39	8	Klimaatadaptatie	*Vraag:* Als we het hebben over klimaatadaptatie voor de gemeente Dalfsen, gaat het u dan alleen om de gemeentelijke zorgplicht bij overlast door hemelwater? Zo niet, waar moeten we dan nog meer aan denken? Wat gaan we doen bij dit onderwerp? *Antwoord:* Het kabinet heeft een Nationale Adaptatie Strategie (NAS) vastgesteld gericht op het omgaan met klimaatrisico's en het benutten van kansen in alle sectoren die met klimaatverandering te maken kunnen krijgen. Ook binnen de provincie Overijssel wordt er vanaf 2017 samengewerkt aan een Regionale Adaptatie Strategie (RAS). In het NAS/RAS wordt vanuit 4 klimaattrends een strategieverkenning gestart voor 9 sectoren. Water en ruimte is daar één van. Die NAS/RAS strategie is dus breder dan alleen wateroverlast. De bepalende trends zijn: - het wordt warmer - het wordt natter - het wordt droger - de zeespiegel stijgt Vanuit de landelijke afspraken moet elke gemeente vanaf 2020 klimaatadaptatie opgenomen hebben in het en vanaf 2050 klimaat adaptief handelen. De beleidsdoelstellingen zullen uiteindelijk een plaats moeten krijgen in de gemeentelijke omgevingsvisie. Voor de korte termijn zal de focus liggen op de risico's voor overstromingen, wateroverlast, droogte en hittestress. De landelijke stresstest die voor 2020 wordt uitgevoerd, is ook hierop gericht. Dat is op dit moment ook de focus voor Dalfsen. Van daaruit kan verbreed worden naar andere thema's zoals gezondheid, natuur of vitale infrastructuur.
VVD	40	8	Nulmetingen duurzaamheidsbeleid	*Vraag:* Waarom gaat u uit van een nulmeting in 2018? Het is toch veel beter om uit te gaan van een nulmeting van 2017 en dan vanaf 2018 kijken hoe we ons ontwikkelen? U gaat namelijk wel uit van een nulmeting in 2017 bij de indicator "Energieneutraliteit: verhouding duurzame dienstkilometers tov overige dienstkilometers", terwijl u dat bij de andere indicatoren niet doet.

<table>
<tr><th>Partij</th><th>Nr.</th><th>Prog</th><th>Onderwerp</th><th>Vraag</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td><u>Antwoord:</u>
Voor een nulmeting is inderdaad een eerder jaar geschikter. De Klimaatmonitor is bron. De meest recente cijfers uit de Klimaatmonitor liggen vaak een tot twee jaar eerder dan het lopende kalenderjaar. In de praktijk zal voor het vergelijk dan ook verder terug gekeken worden dan 2018.</td></tr>
<tr><td>VVD</td><td>41</td><td>8</td><td>Duurzaamheid (incidentele middelen)</td><td><u>Vraag:</u> In 2018 wordt € 65.000 ingeraamd als incidentele bijdrage voor advieskosten/subsidie voor duurzaamheid. Ik zou graag een nadere specificering willen van dit bedrag.

<u>Antwoord:</u>
Dit incidentele geld is geraamd voor de onderzoeken naar lokale mogelijkheden voor duurzame opwek (lokale opwek van elektriciteit voor gemeentelijke en maatschappelijke panden (pag. 15 beleidsplan Duurzaamheid) plus de door de raad gevraagde onderzoeken naar wind en de geschikte energiemix. Ook het onderzoek naar een energie/asbestcoach wordt uit deze advieskosten betaald.</td></tr>
<tr><td>VVD</td><td>42</td><td>8</td><td>RUD/Omgevingsdienst</td><td><u>Vraag:</u> De overgang van de Regionale Uitvoeringsdienst naar de Omgevingsdienst IJsselland kost de gemeente €519.000 als bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling. Daar tegenover staat een vermindering van lasten van €168.000. Per saldo zijn de lasten dus €351.000 hoger.
a. Is het bedrag van €519.000 nader te specificeren? Waarom zijn deze kosten zo hoog?
b. Is dit een incidentele of structurele post? Indien structureel, dan is de conclusie dat de nieuwe omgevingswet veel duurder is, hoe is dit te verklaren?

<u>Antwoord:</u>
a) In de begroting 2018 van de Omgevingsdienst staat de volgende specificatie voor Dalfsen:

<table>
<tr><td>Loonsom primair proces (1)</td><td>Overige kosten incl. VTH 1 (2)</td><td>Incidenteel ontwikkelbudget (3)</td><td>VTH 2 (4)</td><td>Facultatief</td><td>TOTALE BIJDRAGE</td></tr>
<tr><td>€ 292.100</td><td>€ 177.700</td><td>€ 20.500</td><td>€ 28.500</td><td>nnb</td><td>€ 518.800</td></tr>
</table>
1. Dit betreft de kosten voor de taken die overgaan (werkvoorraad ca 4 fte).
2. Kosten voor opleiding, bedrijfsvoering, huisvesting etc.
3. Dit zijn incidentele kosten die na 3 jaar zullen vervallen.</td></tr>
</table>

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				4. Kosten voor een evt. ander gezamenlijk ICT-systeem, het is nog onzeker of Dalfsen dit daadwerkelijk zal afnemen. De grootste reden voor de hoge kosten zijn dat het een nieuwe 'fysieke' organisatie betreft. De extra kosten bestaan met name uit overheadkosten (huisvesting, uitvoeringskosten, loonsom overhead, bedrijfsvoering etc.) en incidentele ontwikkelkosten voor de opstartfase van de OD. Daarnaast heeft de gemeente de eerste jaren te maken met frictiekosten als gevolg van achterblijvende taken die niet geheel te matchen zijn met de huidige capaciteit. Deze frictiekosten zullen we binnen vier jaar afbouwen. b) Het zijn structurele posten (incl. een incidentele post á € 20.500). De conclusie is juist dat de nieuwe Omgevingsdienst (geen Omgevingswet zoals in de vraag staat) duurder is. Zie verder het antwoord bij subvraag a.
VVD	43	8	Duurzaamheid	*Vraag:* We onttrekken €300.000 aan de reserve milieu ten laste van Klimaat en Duurzaamheid. Tegelijkertijd stellen we de lasten voor duurzaamheid op €238.000. Wat doen de met die andere €62.000? *Antwoord:* De onttrekking aan de reserve vindt plaats in 2017. De lasten van € 238.000 zijn voor de uitvoering van het duurzaamheidsbeleid in 2018.
VVD	44	3	Kostendekkendheid haven	*Vraag:* Overzicht kostendekkendheid Als we hier naar kijken zien we bij de havengelden dat dit 54K kost en 8K oplevert. Welke kosten rekent u hieraan toe? En is onze conclusie gerechtvaardigd dat we stellen dat we jaarlijks 54K moeten betalen om 8K opbrengst te genereren? Of hebben we hier ook te maken met bijvoorbeeld onderhoudskosten. *Antwoord:* Rekening is gehouden met de volgende kosten:

<table>
<tr><th>Partij</th><th>Nr.</th><th>Prog</th><th>Onderwerp</th><th>Vraag</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>Betaalde belastingen</td><td>1.815</td></tr>
<tr><td>Personeel van derden (ingeleend)</td><td>23.000</td></tr>
<tr><td>Energie (gas/electra)</td><td>1.280</td></tr>
<tr><td>Water (excl zuiveringslasten)</td><td>290</td></tr>
<tr><td>Schoonmaakkosten</td><td>1.800</td></tr>
<tr><td>Onderhoud</td><td>1.270</td></tr>
<tr><td>Verzekeringen</td><td>100</td></tr>
<tr><td>Overige kosten</td><td>500</td></tr>
<tr><td>Afschrijvingen</td><td>4.677</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td>34.732</td></tr>
</table>

Daarnaast is rekening gehouden met apparaatskosten ad € 13.960 en overhead ad € 5.843. Inderdaad staat tegenover de totale kosten ad € 54.535 een geraamde opbrengst van € 8.631. Overigens gaat het hier niet alleen om de passantenhaven maar ook om kosten die verband houden met het bedienen van de ‘Vechtbrug’ tijdens het vaarseizoen vanaf april tot oktober.
</td></tr>
<tr><td>VVD</td><td>45</td><td>1</td><td>Marktgelden/kostendekkendheid</td><td><u>Vraag:</u> Zelfde vraag hebben we ook over de marktgelden en de leges titel 3. Het lijkt er op dat we veel kosten moeten maken om relatief lage opbrengsten te genereren. Dus ook hier de vraag welke kosten worden hieronder gerekend en waarom is deze verhouding zo scheef. Je zou je dan kunnen afvragen of het nog wel zin heeft om deze opbrengsten te innen, wat we natuurlijk niet verwachten.

<u>Antwoord:</u>
Leges titel 3 (voornamelijk horeca en evenementen vergunningen)
Rekening is gehouden met de volgende kosten:</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>Partij</th><th>Nr.</th><th>Prog</th><th>Onderwerp</th><th>Vraag</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>Aankoop niet duurzame goederen</td><td>550</td></tr>
<tr><td>Advieskosten</td><td>60.085</td></tr>
<tr><td>Bijdragen aan gemeenten (Veiligheidshuis)</td><td>2.500</td></tr>
<tr><td>Bijdragen aan gemeensch.reg (GGD)</td><td>6.484</td></tr>
<tr><td>Bijdragen aan ov overheden (Nat.Politie)</td><td>9.600</td></tr>
<tr><td>Subsidies (o.a. Halt, Art 1 Ov)</td><td>12.500</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td>91.719</td></tr>
</table>

Daarnaast is rekening gehouden met apparaatskosten ad € 99.402 en BTW ad € 19.261.

Marktgelden
Rekening is gehouden met de volgende kosten:

<table>
<tr><td>Aankoop niet duurzame goederen</td><td>50</td></tr>
<tr><td>Energie (gas/electra)</td><td>8.500</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td>8.550</td></tr>
</table>

Daarnaast is rekening gehouden met apparaatskosten ad € 13.960 en overhead ad € 2.701.

Als de tarieven meer kostendekkend zouden zijn, zou dit het voorzieningenniveau, bijvoorbeeld qua markten en evenementen, in onze gemeente flink aan kunnen tasten. We zouden ons letterlijk uit de markt prijzen.
Indien de heffingen niet opgelegd en geïnd worden, slaat dit een gat in de begroting.
</td></tr>
<tr><td>VVD</td><td>46</td><td>7</td><td>Stichting Dalfsen Werkt</td><td><u>Vraag:</u> Voor de WWB geldt dat de salarissen betaald worden door de Stichting Dalfsen Werkt aan de individuen. De inlener betaalt deze salariskosten terug. Door ziekte ontstaat een saldo op dit product. Dit saldo komt ten laste van het product re-integratie. Toch is er een budget van € 3,4 voor SDW. Waaraan worden deze kosten besteed, aangezien dit niet de salarissen van de individuen betreft?</td></tr>
</table>

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Antwoord: Het saldo van de Stichting Dalfsen Werkt bestaat uit de salarislasten van de SW doelgroep. Het budget hiervoor in 2018 is € 3,4 mln. De Stichting Dalfsen Werkt wordt daarnaast gebruikt om tijdelijke detachering vanuit de Participatiewet (doelgroep WWB) mogelijk te maken. Een eventueel saldo daarin wordt toegerekend aan de gemeentelijke begroting (programma 6 en 7).
VVD	47	7	Bijstandsgerechtigden	*Vraag:* Bij kerngegevens wordt vermeld dat er circa 225 bijstandsgerechtigden zijn terwijl bij inkomensondersteuning wordt gemeld dat er circa 416 (28,125*14,8) zijn. *Antwoord:* De kerngegevens worden gehaald uit landelijke bronnen. Uit een toelichting bij die kerngegevens blijkt dat het kengetal wordt berekend over het inwoneraantal boven de 18 jaar. Uit de landelijke gegevens blijkt niet welke definitie aan "bijstandsuitkeringen" wordt gegeven. Mogelijk dat hier de bredere doelgroep van de Participatiewet onder valt (zoals bijvoorbeeld de SW-doelgroep). Het aantal personen met een bijstandsuitkering op grond van de Participatiewet in Dalfsen betreft circa 225.
VVD	48	1	Kapitaallasten gemeentehuis	*Vraag:* Na 2018 worden er geen kapitaallasten (oftewel rente en afschrijvingen) meer begroot voor installatie en meubilair Gemeentehuis. Deze zijn dus na 2018 afgeschreven. Toch worden er geen nieuwe kapitaallasten meer begroot, waardoor de conclusie is gerechtvaardigd dat er geen vervang hoeft plaats te vinden in de periode t/m 2021. a. Klopt het dat de technische en economische levensduur van deze activa zoveel langer is dan de afschrijvingstermijn dat er de komende vier jaren geen vervangingsinvesteringen zijn te verwachten? b. Indien deze investeringen wel zijn te verwachten, waarom zijn deze dan niet in de MJB opgenomen? *Antwoord:* Vervanging van de bureaus en bureaustoelen is technisch nog niet noodzakelijk (aanschaf 2008). De vervanging van de bureaustoelen is voorzien in 2021 en opgenomen in het investeringsplan 2018-2021. Aanschaf in 2021 geeft in 2022 afschrijvingslasten. De bureaus worden pas na 2021 vervangen. De vervanging van installaties gemeentehuis is opgenomen in het meerjarenonderhouds plan gemeentelijke gebouwen. Een geactualiseerd plan ontvangt u bij de Perspectiefnota 2019.

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
VVD	49	5	Kulturhus Nieuwleusen	*Vraag:* Het kulturhus in Nieuwleusen wordt medio 2018 opgeleverd. Toch zie ik geen Kapitaallasten voor b.v. Meubilair of installaties worden onttrokken aan de reserves in de jaren 2019-2021. Wel worden er kapitaallasten onttrokken voor het Agnietencollege. We gaan er vanuit dat alle niet begrote lasten zijn meegenomen in de onttrekking van € 3,3 miljoen. Kan u bevestigen dat er in de komende jaren geen aanvullende onttrekkingen aan de reserves nodig zijn voor de realisatie of exploitatie van het Kulturhus in Nieuwleusen dan wel het Agnietencollege? *Antwoord:* De realisatie en bouw van De Spil is gestart en verloopt binnen budget. Daarvoor worden geen aanvullende onttrekkingen aan de reserves verwacht. Zoals wij u eerder hebben aangegeven is een aanvullende investering nodig voor de herinrichting van de buitenruimte in het middengebied van Nieuwleusen (na oplevering van De Spil en sloop van sporthal De Schakel). Een voorstel daarvoor wordt uw raad in februari 2018 voorgelegd.
VVD	50	5	Agnietencollege	*Vraag:* We zien een jaarlijkse kapitaallast van € 154.500 voor Agnieten College. Betreft dit de zogenaamde onrendabele top of staat hier een huuropbrengst tegenover, die elders in de begroting is opgenomen? *Antwoord:* De kapitaallasten van De Spil (waaronder het Agnieten College) worden onttrokken uit de geblokkeerde reserve voor De Spil. De exploitatie van De Spil wordt gedaan door de Kulturhus De Spil CV. De gemeente verstrekt alleen een subsidie aan De Spil.
VVD	51	1	Reserves en voorzieningen	*Vraag:* De bestemmingsreserve geblokkeerd bedraagt per 31-12-2017 € 14.411.294. Hier wordt in 2018 € 0 als vermeerdering bijgeteld en € 1.054.142 afgetrokken. Toch nemen de bestemmingsreserves toe met € 2.245.858. Het verschil wordt verklaard door de bestemmingsreserves Agnietencollege. In het Overzicht van de toevoegingen en onttrekkingen van de reserves worden deze dotaties (€ 3,3 miljoen) niet opgenomen. Waar worden de kosten van deze dotaties verantwoord, aangezien het geen verschuiving binnen de reserves lijkt te zijn?

Partij	Nr.	Prog	Onderwerp	Vraag
				Antwoord: Dit betreffen 2 nieuwe reserves waarvan het raadsbesluit in 2017 is genomen, welke niet zichtbaar is in het overzicht. De claim in 2017 wordt in 2018 afgerond. De € 3,3 miljoen voor het Agnietencollege is onderdeel van de € 10 miljoen Grote projecten de Spil. Per abuis is deze € 10 miljoen niet verminderd met € 3,3 miljoen.
VVD	52	4	Functiemengingsindex	*Vraag:* De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. Dalfsen scoort hier 49,2, afgerond 50. Er zijn dus ongeveer evenveel banen als woningen. Wat zegt deze index? We gaan er vanuit dat we 1 betaalde baan per huishouden hebben? *Antwoord:* Zoals de definitie dit weergeeft: de verhouding tussen banen en woningen. Uit de waarde van rond de 50 valt op te maken dat deze eenheden op dit moment min of meer gelijk zijn. NB het is geen waardeoordeel.
VVD	53	4	Functiemengingsindex	*Vraag:* We zien een werkloosheid van 760, en een banengroei van 50 per jaar. Wat zegt deze FMI over ons economische klimaat en/of werkgelegenheid? *Antwoord:* Een functiemengingsindex zegt weinig over het economische klimaat en/of werkgelegenheid.
VVD	54	1	Inzet reserves voor structurele uitgaven	*Vraag:* Op blz. 11 wordt gemeld voor de inzet van reserves voor structurele uitgaven. Vraag: lopen we niet het risico dat hierdoor de reserves onnodig worden belast? *Antwoord:* Dat klopt. Daarom is bij de invulling financiële ruimte ook verzocht de ruimte in te zetten zodat reserves niet meer belast worden. In het voorstel dat nu gedaan wordt, wordt het probleem gefaseerd opgelost.